

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UCCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évfolyam 219. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Szerda, 1928 szeptember hó 26

Bűnösnek mondta ki

a máramaroszi törvényszék az ottani szigurancafőnököt és a sziguranca-szubkomiszárt, hivatalos hatalommal való visszaélés miatt. Ezek az „urak” több csempészség miatt le tartóztatott embernek a talpát bikacsokkal véresre verték, hogy valljanak. A bíróság a főnököt tízezer lej, a hadsegédét ötezer lej pénzbüntetésre ítélte, de ezt az ítéletet is háromévi próbaidőre felfüggesztette.

Az enyhítő körülmények figyelembevételé miatt bizonyára nem lesz súlyosabb büntetése annak a szatmári sziguranca szubkomiszárnak sem, akit szintén az inkvizíció szörnyűségeire emlékeztető barbárságok miatt tartóztatott le, mint ahogy ama számosak, akik hivatalos hatalmukat a kezükbe került áldozatok rettenetes megkínzására használták fel, vagy egyáltalán nem kerültek az igazságszolgáltatás fóruma elé, vagy csekély büntetéssel uszták meg vandál cselekedeteik felelősségét.

Ha azonban a bíróságnak a ránézve irányadó paragrafusok miatt nincs módjában méltó megítélést produkálnia, a paragrafusok nélkül ítélő közvélemény annál szigorúbb az ítélelmondásban. Nemcsak azokat a barbár, emberi voltukból kivetkőzött alakokat bélyegzi meg verdiktjében, hanem azt az egész szervezetet is, mely ilyen aberrációkat tömegesen produkál s azt az egész kormányzati rendszert, mely ezt az önmagát túlélt, merőben fölöslegesnek bizonyult intézményt az államrend, a konszolidáció, a kultúra és a humanizmus magasabb érdekei ellenére fenntartja.

Nem szabad léteznie ma már olyan közintézménynek, mely kivonja magát a nyilvánosság ellenőrzése alól, s amelynek, hogy létjogosultságát dokumentálja, mesterségesen kell tenyésztenie a beavatkozás, eljárás és hazaméltóság alkalmait.

A kolozsvári kommunistaper ügyésze az egyik vádlottal azzal a váddal illette, hogy „kritizálta” a sziguranca; ez a vád jellemző az uralkodó mentalitására, s arra a szerencsétlen erőlködésre, mellyel ennek az intézménynek a misztikus, mindenekfelett való rendelkező hatalmát biztosítani akarják. Vajon, ha bárkinek joga van akár a kormányt, akár bármely hivatalt mulasztása vagy tulbuzgósága miatt megbírálania, miért volna csak az állambiztonsági hivatal szent és sérthetetlen?

Egyébként, hogy ez az intézmény a mostani szervezetében nem felel meg a hivatásának és hogy annyi kelevény fakad fel benne időnként a nyilvánosság előtt, melyet pedig kinosan elkerülni iparkodik, azt már maga a kormány is megállapította, midőn elhatározta, hogy a csendőrség és rendőrség reformjával együtt a sziguranca is új alapokra fekteti.

Azonban Románia érdekei nem reformot, hanem tabula rázást követelnek. Az országnak nincs szüksége sziguranca, de van hivatása magaslatán álló, s politikai ügyekben is a korszellemnek és államérdeknek megfelelően működő államrendőrségre. Ebbe volnának átveendő a sziguranca jobb elemei és ebből viszont száműzendők volnának az intézményt és az országot kompromittáló züllött elemek. Így válnék ez a hivatal képzett, művelt, jól fizetett tisztviselőkkel, bikacsok, hüvelykszorító és tüzesvas nélkül, az államrend igazi erősségévé.

Mindenestre megspórolnánk azt a szégyent, hogy ország-világ előtt egy csomó sziguranca-ember tartóztatnak le és ítélnék el — bér enyhén — a jogrend és emberiség ellen elkövetett rémtettek miatt

Legyen vége ennek a rendszernek!

H. Gy.

Cuza tanár új vérvádat emel a zsidók ellen

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Cuza tanár lapjában az Apararea Nationala legutóbbi számában egy cikk jelent meg, mely a zsidók legnagyobb ünnepével; a hosszunappal foglalkozik. Cuza tanár a cikk szerzője régi szokáshoz híven ezt az alkalmat is felhasználja, hogy a zsidók elleni gyűlöletét újra hangoztassa és közben olyan ostobaságot pertraktál, amelynek csak a gyűlölködése nagyobb.

— Ezen a napon a zsidók — írja Cuza tanár — kiválasztanak egy keresztény koldust, egy pénzdarabot tesznek a kezébe és gyorsan ezt mondják: Kaporo mise mesume, ez az ember legyen az én bűnbakom és ő menjen a találba én helyettem. Ilyen módon ünnep-

lik meg a zsidók a legnagyobb ünnepüket.

Ime Cuza tanár legújabb vérvádja a zsidók ellen. Cuza tanár sok zsidó rabbinál is jobban ismeri a zsidók törvényeit és nagyon is tisztában van azzal, hogy ez a vád éppen annyira nem igaz, mint az a másik, hogy a zsidók húsvéti kenyérükbe keresztény vért sütnék. Arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy Cuza tanár egyetemi tanár volt, aki negyven esztendőn keresztül tanította az egyetemi ifjúságot és csak pár hónappal ezelőtt helyezték nyugalomba.

A cikk, mint említettük, Cuza tanár lapjában jelent meg Jassiban. Vajjon az ügyesség felismeri-e benne a felekezeti elleni izgatást?

Nyugdíjasok!

Lehet, hogy rövidesen korrigálnak egy súlyos igazságtalanságot

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az erdélyi nyugdíjasok türelmetlenül tekintenek most Bukarest felé, ahol talán a közeli napokban nagyjelentőségű döntés történik a nyugdíjasok nyugdíja ügyében.

Arról van szó, hogy az összes nyugdíjasok akiknek nyugdíjilletékét a multban állapították meg, kérhetik a nyugdíjilletéküknek emelését azon az alapon, hogy a nyugdíjaikat csak az alapfizetés alapján állapították meg és számításán kívül hagyták az alapfizetés kiegészítő részét képező drágasági pótlékot

Még 1921-ben történt, hogy egy minisztertanács oly döntést hozott, hogy a tisztviselők részére fizetendő „indemnitasia speciala” kiegészítő részét képezi a tisztviselői alapfizetésnek és nyugdíjaztatás esetén a nyugdíjat nem csupán az alapfizetés, hanem e pótlék után is követelhetik. A nyugdíj megállapítása ugyanis a nyugdíjtörvény szerint ugy történik, hogy a tisztviselő utolsó három évében élvezett alapfizetését veszik alapul. Az indemnitasia speciala pedig az alapfizetésnek gyakran eléri a száz százalékát is és abban az esetben, ha ezt a pótlékot is alapfizetésként számítják, ez azt jelenti, hogy a nyugdíjba vonuló tisztviselő kétszer olyan magas nyugdíjat kaphat.

A minisztertanács e döntése fölött egészen 1928-ig folyt a vita a különböző hatóságok között, míg végre a legfelsőbb Semmitőszék a 158-1928-as számú döntésével pontot tett e hétéves vita végére, amikor ugyanis elvi döntést hozott, melyben teljesen magáévá tette a minisztertanács döntését.

A semmitőszék is kimondta, hogy a tisztviselők alapfizetésébe be kell számítani a pótlékokat is

és e két összeg alapján kell a nyugdíjat megállapítani. E semmitőszéki döntés után a nyugdíjasügyek vezérigazgatója az 1928 számú körlevelével tudomására hozta az érdekelt hatóságoknak, hogy ezentúl a nyugdíjba vonuló tisztviselők nyugdíját a 158 számú semmitőszéki döntés szerint kell megállapítani.

Már most az a kérdés, hogy mi lesz a már régebben megállapított nyugdíjakkal. Ugy a

minisztertanács, mint a Semmitőszék, valamint a nyugdíj-ügyek vezérigazgatósága csupán a jövőben megállapított nyugdíjak ügyében intézkedett, de nem volt szó már a multban megállapított nyugdíjasok hasonló igényéről. Minden kétségen felül áll azonban az, hogy ez az elvi döntés éppen úgy érvényes azokra, akiknek nyugdíját ezentúl fogják megállapítani, mint azokra, akik már régebben mentek nyugdíjba. A magyar párt szatmári tagozata egy adott esetből kifolyólag a Semmitőszék elé vitt egy hasonló ügyet és a Semmitőszék a közlejövőben fog dönteni arról, hogy a multban megállapított nyugdíjakat is hasonló módon kell-e megállapítani. A döntés elé fokozott érdeklődéssel néz a sok ezer nyugdíjas, hiszen a kedvező döntés azt jelentené, hogy évekre visszamenőleg felemelt nyugdíjra volna igényük.

Aláírták a görög-olasz barátsági és döntőbíráskodási szerződést

Róma. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Venizelos vasárnap egyórás tanácskozást folytatott Mussolinivel, amely után a Chigi-palotában aláírták a barátsági döntőbíráskodási és egyeztető szerződést.

Az új szerződésnek igen nagy jelentőséget tulajdonítanak a balkáni politikában.

Forradalmi előkészületeket leplezték le Bolíviában

Buenos Ayres. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bolíviában forradalmi előkészületeket leplezték le a hatóságok. A forradalmárok vezére Blanco tábornok volt, aki elfogatása előtt a chilei követségi palotába menekült. A forradalmi mozgalom többi mozgatóit letartóztatták.

Santiago de Chiléből érkező jelentések megerősítik a bolíviai forradalmi híreket. A kormány még ura a helyzetnek de a nép mindenütt forrong s a komoly fejleményekre is számítani lehet.

KIS SZINHÁZ

Irta: MÁRAI SÁNDOR

Vannak napok, amikor a néző felocsudna a tévedésből, amiben biztosan sok is az előítélete, hogy a diszletek sablonosak, a szereplők kopottak és fáradtak, rosszul játszanak s az előadás érdektelen. Az ilyen ritka és szerencsés napokon a néző nem okoskodik, nem kér bocsánatot, nem állítja, hogy azelőtt benne volt a hiba, se azt, hogy éppen ma külön az előadás, egyszerűen csak néz. Dél előtt még hiába hozták volna tálcán Kleopatrára, délután érdekelni kezd az uccán egy ló. Mi történt? Nincs több pénz, mint egy órával előbb, nincsenek külön kilátásaid, hogy el fogod kerülni a halált, vagy a szerelmet, vagy a magányt, szemmel láthatólag nem történt semmi, nem változott semmi, s ha mindent összevetesz, se szükség, se remény arra, hogy változzon valami. Azok a savak és elemek, amik tisztelemre összeálltak, hogy véletlenül emberi formában járjak az uccán, ennek a ténynek merő esetlegességét ilyen napokon kifejezetten tudja az ember — végzik a maguk hanyag célszerűségével teremtő és pusztító feladataikat, amik közelebből megnézve nem is feladatok, mert egyforma közönnyel, egymásért és egymás ellen, pusztítanak és teremtenek; bendőd emészt, vagy korog, szived pumpál, s agyad unottan írja alá az aktákat, amiket szemed, füled és epidermiszed, e fáradhatatlan titkárok a külső üzem eseményeiről szüntelenül eléd terjesztenek. Nem történt semmi fogható és nevezhető, s egyszerre mégis érdekelni kezd az előadás. Az ilyen napok ritkák és eredményesek; nem lehet eléggé megbecsülni ezeket. Ilyen napokon vesz észre az ember házakat, amik mellett „már százszor elment.” — A szenzáció e ritka napoknak majdnem mindig eszöndes és szintelen szenzációk. De földrengések nem robbanhatnak bele az életünkbe fülsiketítőbb meglepetéssel, mint amilyen a váratlan földrengés, hogy a szivarkezeskedő kancsalit. Mióta kancsalit? Tegnap is kancsalított? Kancsalon született már? Délelőtt már kancsalon adta el a szivart? És tegnap? És egy hónap előtt? Hogy lehet az, hogy eddig „nem tűnt fel”? Miért nem tűnt fel nekem tegnap, mikor britannikát vettem, ez a tünemény, ez a látványosság? Ilyen pillanatokban kezdődik el a kis színház. Az előadás különböző időig tart, néha csak egy percig, ritkán órákig. Az ember lassabban jár az uccán és észrevétlenül, lassu kortyokban szivja tele magát, szivja részegre magát a nézés gyönyörével. Ez az aktus izgalmas és személyes, titokzatos és érdeki. Az ember egy rövid időre kezd úgy járni a világban, mint egy voyeur, mint egy titkos néző, aki észrevétlenül lesi meg az élet állandó nagy intimítását. Nem előkelő ez az érzés, de izgalmas. Minden emberen van valami, amiről csak ő tud, amit nyíltan hord, mert nem rejthet el és azt hiszi, hogy a többiek nem látják: egy lyuk a harisnyán, egy ránc a száj körül, egy toka, egy bütyök, egy mozdulat. Az ember feltételezi a világról, hogy a nagy üzemből el tud siklani a maga lényegtelen szegényével, s ez csakugyan sikerül is egy-egy életlen át. Ha nő vagyok és az egyik fogam előre áll, de a lábaim szépek, feltételezem a világról, hogy csak a lábaimat veszi tudomásul, soha a fogamat. A voyeur az, aki észreveszi a szép lábakat, de az előreálló fogakat is. A voyeur lassan sétál az uccán, s egy láthatatlan spanyolfalat cipel maga előtt. A spanyolfal egy repedésén át nézi a meztelen, a féktelen, az elfeledkezett világot, amit mit sem tud arról, hogy most meglesik. A voyeur lassan néz. Egy cipőt el tud nézni porcekgig. Az az érzése, hogy egy villamoskocsiban annyi hihetetlenül érdekes látnivaló van, amennyi egy életre elég. Egy nő leszáll a kocsiból, egy ember újságot olvas, egy lány áll egy kirakat előtt, egy pincér ásit, a rendőrség ucca közepén önfelédten az óráját turja, — ki lát éppen oda? — egy fa áll kopaszon vasketrecében az út szélén, két ember beszélget. Mindenki azt hiszi, hogy egyedül van, ha a többiek között van, porszem a sivatagban, ki látja őt? A voyeur kényelmesen és lassan mi-

kroszkóp alá helyezi a porszemét. Most olyan nagy a porszem, mint a Mont Blank. Ezer színe van, különös formája, csak ő ez, csak neki és miatta van mindez, ami előtte, utána, rajta és benne van. Lehelj rá, fujd vissza a többi közé, s most porszem csakugyan a sivatagban, az ördög se találja, az ördög se keresi többé.

A nagy színház unalmas, a kis színház lélekzetfojtóan érdekes. Napoleon hadjáratait fölött elalszom, de a mód, ahogy ez a kislány, aki a szomszéd asztalnál a gavallérját várja, öntudatlanul veri a cipője talpával a taktusát egy nászindulónak, ami egy óra múlva lesz csak esedékes, felébreszt. A milói Vénusz arcát és Lia Pia szépségét odaadom az újságáros arcáért, aki az újságot kínálja nekem: emeld

ki ezt az arcot, a végtelenből, szögezd reá a gukkert, éppen erre a kóristára, nézd a száját, a szemét, a kezét, s elfelejted az unalmas és óriási drámát, amiben ez a kórlista közreműködik, s lelsz helyette egy új drámát, egy végtelen és tökéletes cselekményt, egy kabinetalakítást, amelyet író nem talál ki, színész nem tud megjátszani. A nagyvilág bizonytalan és távoli, semmi közöm hozzá, mert semmi utam hozzá. A kis világ bizonyos és végtelen. Nehezen adja magát és nem lehet erőltetni. A voyeur kiváltságos pillanataiban sápadtan és komolyan áll a spanyolfal mögött amin át meglesik a négy fal közé zárt, vagy egy emberbe zárt gomolygó és meztelen világot.

Minden érzéki élménynek van katzenjamera. Nézd egy félóráig közelről a világot, s kielégülsz, keserű lesz a szád és fáradtan behunyod a szemedet.

Általános moziszájk fenyegeti az erdélyi publikumot

Miért van harc az erdélyi mozisok és a filmkölcsonzők között?

Nagyvárada. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Erdély közvéleményét nagy mértékben foglalkoztatja az az üzleti természetű, azonban minden mozilátogatót érdeklő harc, amely az erdélyi és bánáti Filmkölcsonzők Szindikátusa és az Erdélyrészi Mozitulajdonosok Egyesülete között dúl, még pedig igen vehemensen. Megkérdeztük ebben az ügyben a mozisok egyesületének egyik vezető emberét, aki kérdésünkre a következőket mondta:

— A filmkölcsonzők úgy állítják be a dolgot, mintha a mozisok egyesülete egyenesen ellenük alakult volna. Szembeszökő tény, hogy a mozisok egyesületének egészen más céljai vannak. Eddig minden mozgósínház elszigetelten, külön dolgozott, egyékes szabályok és módszerek nélkül. Ez év elején végre sikerült a mozisokat — úgy ahogy ma már minden európai államban van — egy egyesületbe tömöríteni. Ez az egyesület képviseli a mozgósínházak tulajdonosai érdekeit a hatóságokkal szemben, valamint egyékes irányítást és vezetéket ad ennek a szakmának.

A filmkölcsonzőkkel az első összeütközés amiatt történt, mert a Filmszindikátus egy egyoldalú kötlevelet szerkesztett és csak ennek alapján volt hajlandó a mozgósínházaknak filmeket szállítani. Ez a szerződés csak előnyöket jelentett a filmkölcsonzőknek és csak hátrányokat a mozgósínházaknak, s a filmtulajdonosok diktáltak volna az árakat. A mozisok egyesülete arra a lojális álláspontra helyezkedett, hogy a két egyesületnek békés megegyezéssel közösen kell egy olyan kötlevelet szerkesztenie, amely mindkét szakma érdekeit megvédi és a filmkölcsonzők és mozgósínház tulajdonosok egymásközi viszonyát szabályozza. Különböző okokból, amelyben mindkét egyesület hibás, a tárgyalások nem jöttek létre és így a mozisok szintén egy külön kötlevelet dolgoztak ki.

A mozisok és filmkölcsonzők közötti másik differencia az, hogy Erdély nagyobb városaiban levő mozgósínházak érdekeik védelmére közös frontot alkottak. A kölcsonzők ezt a tényt úgy állítják be a nyilvánosság előtt, mintha az a közönség bérére menne, mert a mozgósínházak ezentul csak olesó filmeket fognak hozni. Ez természetesen nem áll, mert a mozgósínházak ugyanazokat a filmeket fogják hozni, mint eddig, csak hogy olesóbb áron. Ennek csak a közönség látja hasznát, mert a filmek drága kölcsondíja maga után vonja a helyi árak felemelését, míg olesó filmárknál a közönség olesó helyi árak mellett élvezheti az előadásokat. Hogy mennyire nem kiuzsorázásról van szó, arra jellemző a mozisoknak az az álláspontja, hogy az eddigi fix kölcsondíjak helyett percentes részesedést adnak a filmkölcsonzőnek. Ezáltal a filmkölcsonzők az esetleges nagy jövedelemnek részesévé lesznek, viszont olyan filmeknél, amelyek nem vonzanak közönséget, természetesen nem igényelhetnek többet, mint amennyi százalékos arányban a nagy jövedelmű filmeknél jutott rájuk. A filmeseknek tehát együtt kell nevetni és sirni a mozisokkal.

Eddig szól a nyilatkozat, amely megvilágítja ezt a marakodást, amely már kicsapott a szakmai harc keretéből és az egész moziipar existenciájába vág.

Tudomásunk szerint egyébként az Erdélyrészi Mozitulajdonosok Egyesülete és az Erdélyi és Bánáti Filmkölcsonzők Szindikátusa között egy olyan értelmű megegyezés jött létre, amelynek értelmében rövidesen összeülnek a két egyesület reprezentánsai, hogy a kérdést megpróbálják békés formában elintézni. Ha ez nem sikerül, szó van arról is, hogy vagy a mozisok lépnek sztrájkba, vagy a filmtulajdonosok. Megtörténhetik tehát — természetesen csak rövid időre, — hogy mozi nélkül marad az erdélyi publikum.

Egy 300 éves házibarat

Jubilál a hőmérő

Minden modern háztartásnak szerény, hallgatag, hűséges barátja, a betegápolásnak pedig egyik legnékülözhetetlenebb s legelterjedtebb eszköze: a hőmérő. Az ember azt hinné, hogy ez a hőmérőzés egészen újkeletű. Most ünneplik ugyan a hőmérő orvosi alkalmazásának 300-ik évfordulóját, de általános és rendszeres használatáig csak a múlt század ötvenes éveiben jutott el.

Hogy a test hőmérséklete egyes betegségekkel jellegzetesen ingadozik, azt már a régiek is észrevették, mint kitűnő megfigyelők; a diagnosztikus haladásnak azonban utjában állott a vizsgálati eszközök elégtelensége.

Herophilos (K. e. 300) talált már eszközt a láz közvetett megítélésére. Vizorával számlálta a pulzust; ennek szaporaságából következtetett a láz magasságára.

Az első hőmérőt Galibi szerkesztette 1603-ban, de orvosi célokra legelőször Santorio-Santorini alkalmazta egy negyedszázaddal később.

Egy új iránynak volt egyik megalapítója és lelkes zászlóvivője Santorino-Santorini páduai tanár (1561—1636). Külön szekrényt eszelt ki, amelyben sajátmagán tanulmányozta a tápanyagoknak hővé való átváltozását és ilyenmü kísérletekhez kellett neki elsősorban a testhőmérő. Eredetileg lég hőmérőt használt, később vízhőmérőt is szerkesztettek, de ezek mind olyan ormótlanak voltak, hogy megijedt az a beteg, akinek ágyához közelítették vele.

Az első higanyhőmérőt Boyle ajánlotta 1714-ben, de használatra lassan terjedt. Egyik buzgó előharcosa volt De Haen bécsi orvos, aki már lázgörbékét is készítette, de akinek haladó felfogásával még összefért, hogy boszorkányokban hitt s azokat hatóságilag üldöztette. A modern termometria alapjait Wunderlich lipcei tanár ismertette 1851-ben. — Eleinte sok gúnyban s lekicsinylésben volt része, s német pedantériának és nagyképszerűségnek mondották módszerét, mely azonban rövidesen utat talált nemcsak az összes kórházakba és magángyakorlatba, hanem a nagyközönség széles rétegeibe is. Most már akadnak valószínű hőmérő-hipochonderek is, akik minduntalan mérik nemcsak magukat, hanem összehasonlítás kedvéért környezetüket, a betoppant vendégeket is, úgy, hogy ezeket egyenesen el kell tiltani a hőmérő használatától.

Sok zavart okozott már a többféle beosztás. Leghasználatosabb a Celsius-féle, amely a fagy- és forrpon közötti távolságot az általános elfogadott tizesrendszer alapján száz részre osztja. Nemzeti hűségéből ragaszkodnak a franciák a Réaumur-féle nyolecvanas beosztáshoz, az angolok és amerikaiak pedig a Fahrenheit-féle, amely szinte fantasztikus számokkal dolgozik.

Nincsen többé ősz haj, a „SUBLIMIOR“

használatával, amely az egyetlen hajregeneráló szer. A haj nem ragad és nem mocskolódik. — Kapható drogeriákban, illatszerkereskedésekben, gyógyszertárakban, fodrászüzletekben, nagyobb kereskedésekben stb. „PARFUMERIA ROYALE“ PARIS, 13, R E DE TRÉVISE. — Ha beszerzése nehézségekbe ütközik, forduljon hízalommal a romániai vezérképviselőhöz:

NARCISSE H. BALTHAZAR, BUCUREȘTI, Strada SELARI 7

Egy bukaresti magyar mérnök a főhőse a blumai román-osztrák panamának

Zöldi Hermann fantasztikus karrierje

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a bécsi „Wiener Mittags Zeitung” egy gigászi osztrák-román panamáról rántotta le a leplet. A panama abból állott, hogy az osztrák kormány a békeszerződés következtében leszerelt blumai-i municiógyár gépeit el akarta adni a román kormánynak husz millió sillingért, de közben egy Zöldy Hermann nevű mérnök jelentkezett, mint vásárló, aki megvette a leszerelt gépeket és tovább adta a román kormánynak 45 millió sillingért. Tehát csupán egy huszonöt milliós panamáról van szó... mondhatnák olvasóink. Az összeg a mi méreteink szerint elenyésző, azonban a panama részletei már bejárták egész Európa sajtóját és könnyen elképzelhetjük, milyen előnyösen befolyásolhatta a rólunk táplált európai véleményt.

Egy magyar mérnök szenzációs karrierje

A panama főhőse, mint már megírtuk, Zöldy Hermann mérnök, aki egy előkelő román tiszt feleségével együtt, akit a bécsi lapok, mint C. ezredes feleségét említene, a román hadügyminisztérium orra elől megvette a blumai gépeket, hogy aztán dupla áron adja el a hadügyminisztériumnak. Zöldy Hermann mérnök valódi neve Zöldi Hermann, aki a háború után jött ide Bukarestbe, bátyjával, Zöldi Zoltánnal együtt. A két erdélyi fiu hamar megtanult románul és megpróbálták elhelyezkedni Bukarestben. Az idősebbik Zöldi nagyon jó állást kapott a Lessel-féle faáru gyárban. Zöldi Hermann pedig külföldi képviselőket szerzett és néhány évvel később már saját autóján kocsizott a Calea Victoriei, amelynek egyik mellékutájában hatalmas irodát rendezett be, amelyben husztagu irodaszemélyzettel dolgozott. A nagy német gyárak egymásután bízták Zöldire képviselőket. Két évvel ezelőtt azonban súlyos csapás érte Zöldi, illetve most már Zöldy mérnököt.

Zöldy mérnök, amikor egy hosszabb külföldi utjáról hazaérkezett, meglepetve vette észre, hogy Fenster nevű cégjegyzője, akiben teljesen megbizott, a világhírű Böhlinger német kémiai gyár képviselőtét kicsavarta a kezéből. A többi nagy német gyárak, amikor meghallották, hogy Böhlinger megvonta Zöldytől a képviselőtét, bizalmatlankodni kezdtek és pár hónap múlva Zöldy már annyira jutott, hogy el kellett bocsátania husz tagu irodai személyzetét, eladta az autóját, sőt az utóbbi időben már az írógépek eladásából tartotta fenn magát. Ekkor ismerkedett meg C. ezredessel. Ez az ismeretség nagyon jövedelmező lehetett, mert alig pár hónappal az ismeretség után Zöldy mérnök már visszavette az autóját, újra alkalmazta az elbocsátott tisztviselőit és az iroda újra a régi nagy üzemmelle kezdett dolgozni. Zöldy mérnököt sokan ismerték Bukarestben és nem volt titok, hogy Zöldy a hadsereg részére kezdett szállítani és milliós nyereséget vágott zsebre néhány üzleten. Ime, mit ér egy jó összeköttetés...

Letartóztatják az idősebbik Zöldit

Az idősebbik Zöldi, mint említettük, a legelső bukaresti faáru gyárban kapott állást. A Lessel gyárban, ahol többszáz tisztviselő dolgozik, Zöldi Zoltán belépése után mindjárt egy tisztviselő-szövetkezetet alakított, ahol a gyár tisztviselői pénzüket után sokkal magasabb kamatot kaptak, mintha bankba tették volna a pénzüket. A szövetkezet annyira jól ment, hogy

Zöldi kilépett az állásából és most csak a szövetkezet dolgaival foglalkozott. A tisztviselők pénze után három havonta a legpontosabban fizette a kamatot és ha egy tisztviselő ki akarta venni a pénzét, annak megmagyarázta, hogy az esztelenség volna, hiszen ilyen magas kamatok mellett a pénze hamar megduplázódik. — Éveken keresztül gyűlt a tisztviselők pénze és a többszáz hivatalnok és munkás közel harminc millió lejt bízott Zöldi Zoltánra. És egy szép napon aztán kiderült, hogy —

Zöldi Zoltán a rábizott pénzeket elköltötte és a tisztviselők részére a kamatot az újabb betétekből fizette.

Zöldi Zoltánt letartóztatták.

A házkutatás alkalmával kiderült, hogy a szövetkezet alakítása óta, tehát már több év óta élt ezzel a módszerrel: a tőkét elköltötte és a magas kamatokat az újabb betétekből pontosan fizette. A letartóztatott bankár kétségbeesetten üzent öccséhez, Hermannhoz, hogy segítsen rajta. A mérnök azonban éppen Bécsben volt, hogy a kitörni készülő blumai botrányt elsimítsa.

A 45 milliós panama...

De a botrányt nem lehetett elsimítani. A „Wiener Mittags Zeitung” már kiszimatolta a panamát és a többi lapok riporterei is tudták a dolgot. Zöldy mérnök napokig tárgyalta a lapokkal, de ezek olyan magas hallgatási díjat kértek, hogy a mérnök „lesz, ami lesz” kiáltással haza utazott Bukarestbe és csak itt értesült a bátyja letartóztatásáról.

Másnap már megjelent a bécsi lapban a panama leírása és a botrányt feltartóztathatatlannul elindult a maga útján. A bukaresti lapok közül a Curentul foglalkozik e panama részleteivel. E lapnak sikerült megszereznie azt a szerződést, amit a hadügyminisztérium Zöldy

Hermann mérnökkel kötött. E szerződésből kiderül, hogy a panama szereplői meglehetősen elővigyázatosan jártak el munkájukban. Az osztrákok, — mint említettük — először csak husz millió lejt kértek a munició előállítására szolgáló gépekért és most planizibilissé kellett tenni e szerződésben, hogy miért vette meg mégis a hadügyminisztérium 45 millióért e gépeket? Ezért a szerződést úgy állították ki, hogy Hermann Zöldy mérnök kötelezi magát a gépek leszerelésére és elszállítására. E szerződésben e pontra azért volt szükség, hogy egy esetleges támadás esetén védekezni lehessen a leszerelési és szállítási költségekkel. De a szerződés szerzői elfelejtkeztek arról, a köztudomású tényről, hogy e gépeket az osztrák hadügyminisztériumnak a békeszerződés szerint még 1922-ben le kellett szereznie, sőt meg is kellett volna semmisíteniük és csupán a leszerelési bizottság engedélyével őrizhették meg, mindaddig, amíg valamelyik utódállam megveszi e gépeket.

Tehát e gépek már évek óta leszerelt állapotban rozsdásodtak és nem volt szükség arra, hogy Zöldy mérnök 25 milliós költséggel szerelje le a gépeket.

A Curentul a következő kérdéseket intézi e panama kapcsán a kormányhoz:

— Kik voltak a tagjai annak az első bizottságnak, amely e gépeket először megnézte és akitől e gépekért 20 milliót kértek?

— Kik voltak a tagjai annak a második bizottságnak, amely e gépeket már Zöldy mérnökötől vette meg 45 millióért?

— Milyen stádiumban van jelenleg az állam és Zöldy mérnök között fennálló szerződés és mennyi pénzt fizetett ki az államkassza e gépekért?

★

Ma délelőtt a Calea Victoriei láttam Zöldy-Zöldi mérnököt, még mindig a saját autóján utazik, de nagyon elgondolkodva nézett maga elé. A vacaresti fegyház felé ment, ahová a bátyja be van zárva. Fekete szériába került a két Zöldi fiu...

Készülődés a székelyudvarhelyi nagygyűlésre

Az országos Magyar Párt udvarhelymegyei tagozata a következő felhívást bocsátotta ki:

MAGYAR TESTVÉREK! POLGÁRTÁRSÁK!

A romániai magyar nemzeti kisebbség életének legnevezetesebb és legimpozánsabb megnyilvánulása e nemzettestet képviselő pártszervezet országos nagygyűlése. Az udvarhelymegyei magyar párttagozat meghívása — és az országos párt Elnöki Tanácsának határozata folytán az országos nagygyűlés az idén városunkban fog megtartatni. A nagygyűlés napja október 14-ikében állapítottatott meg. Nagy nap lesz ez nemzetünk történetében, mert a nagygyűlésen hozandó határozatok döntő jelentőségűek lehetnek további életsorsunk irányítására. A nemzetek figyelme a békeszerződések által alkotott új történelmi tényező, a nemzeti kisebbségek felé fordult s a negyvenmilliónyi népkisebbség eszméi közösségébe való tartozás meg nem szűnő erkölcsi kötelezettséget jelent ránk nézve s abban a tekintetben, hogy a felkeltett érdeklődést az államkötelékkel szemben loyális hűséggel — de a nemzeti érdekek megvédésének méltóságteljes és törhetetlen elszánásával törvényes jogainak megvalósítására fordítsuk.

Küzdelmünk eredményei tehát e pillanatban a nagygyűlés sikerétől függenek, mert azt nemcsak velünk küzdő sorstestvéreink s az ország testvérmemetei, hanem az egész művelt világ népei figyelik, mert a végső diadal az emberi jogok elismerésén alapuló és a lelkek nyugalomával biztosított igazi békét jelenti, amit az egész világ sóvárogva vár.

A siker tehát felemelő és magávalragadó kell, hogy legyen. S hogy az legyen: az főként e vármegye és különösen e város vendéglátó magyarságának becsületes lelki készségétől függ. Ezért október 14-ike ránk, e város és e vármegye magyarságára nézve kétszeresen nagy nap lesz! Aldozzatok fel e napon a nemzet oltárán a gyűlöletet és a széthuzást; a rágalmat és a kishitűséget; az önzést és a reménytelenséget s a megtisztult lélek hőkezűségével hozzátok onnan vendég szeretetet az idegenek! Töltsétek

meg szíveteiket az Istenbe vetett hittel, a jövőbe épített reménnyel s a mindent átfogó szeretettel!

Legyetek áldozók és megáldottak e napon, hogy ünnepnappá szenteljétek azt, melyből egy nemzetre szálljon áldás!

A nemzet életéért kérünk Titeket: így készüljétek e napra!

Székelyudvarhely, 1928. szeptember.

Az Országos Magyar Párt Udvarhelymegyei Tagozatának Elnöksége.

— Szobrot kapott Tisza Kálmán. Budapestről jelentik: Berettyóújfaluban hatalmas ünnepségek keretében leplezték le vasárnap Tisza Kálmán szobrát. Az ünnepségeken rengeteg előkelőség jelent meg. A kormányt Szeitovszky Béla belügyminiszter képviselte.

— Márkus Emilia unokája ballettáncos lesz. Budapestről jelentik: Márkus Emilia unokája, a 15 éves Kyrá Nizsinszka, a híres orosz ballettáncos lánya egy angol hölgy kíséretében Newyorkba utazott, hogy ott egy híres orosz balletmesterrel tovább képeztesse magát.

ASTRA APOLLO MOZGO

Hétfőn és kedden fut utoljára a szenzációs sikert aratott

„A kormányzó szeretője”
(Draga Masina)

A film előtt és alatt a híres Orloff kórus hangversenyez balalaika kísérettel.

A hét kimagasló filmeseménve

„Kristálypatakok ha megdagad”

Torrent Blasko lba ez, a nagy spanvol író emlékeztetere ünnepi előadás Greta Garbával a főszereplőn.

Butorvásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat MAROSVÁSÁRHELY-re és tekintse meg

Székely és Réti
erdélyrészi butorgyár Rt

hatalmas raktárral.

Bücsendorfer, Stigl, Wirt, Hoffmann **zongora és pianinó**
gyárak képviselője. — Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

MOST MÁR TUDOM:

azért maradt el Medgyaszay Vilma bukaresti fogadtatása, mert Villányi báró úr a soványat szereti

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Fedák Sári és Villányi báró, volt bukaresti követ házasságát kötik, — ebből az alkalomból nyilvánosságra kívánczik egy kis történet.

A nyár derekán tudvalevőleg Romániában vendégszerepelt Medgyaszay Vilma, akinek én rendeztem a turnéját és pedig úgy, hogy a vendégjátékok sorozatát Bukarestben kezdette meg a művész. A bukaresti vendégszereplésnek kettős célzata volt: egyfelől a román fővárosnak bemutatni a legjobb magyar dísző, aki felerészben francia nyelvű programjával is hivatottan kínálkozott erre a célra, másfelől a Bukarestben élő nagyszámú intellektuális Magyarokat is összedelejezi egy estére, — úgy gondoltam, — Medgyaszay Vilma neve és programja.

Mindenképpen nagyjelentőségének tartottam a bukaresti művészestélyt és annak minél fényesebb sikere érdekében alapos előkészítő munkát végeztem. A propagandamunka során felkerestem a bukaresti magyar követiséget, hogy a segítségét kérjem a kiváló nevű budapesti művészről méltó ünnepélyes fogadtatására. A követség sajtóattaséja, Fülöp dr. lelkesen fogadta a tervemet és nagyon szép programot dolgoztunk ki: a követség meghívja a bukaresti diplomáciai kar reprezentánsait, meginvitálja a bukaresti román intellektuális réteg számottevő tagjait, az előadás fenntartott helyek, előadás után estély a követségen, — minden ragyogott a sajtóattaséval folytatott tervezgetés során...

— Kérem, néhány nap mulva felfárodni, az ügyet a kegyelmes ur elé terjesztem, ezzel váltunk el és én már méltán színeztem egy gyönyörű és nagyjelentőségű magyar kulturéstélyt a román főváros intellektuális felszínén...

Néhány nap mulva Fülöp dr. alaposan nyakonöntötte a képzeletem szívárványszínű estélyét. A megbeszélés szerint felkerestem a sajtóattasét, akiben nyomát sem találtam a mulikori lelkeségnek, ellenkezőleg, igen hüvös, kimért szavakkal tanácsolta:

— El kellene állni ettől az estélytől, még fiaskót vallanánk...

— De hogyan, doktor ur: hiszen néhány nap előtt Ön is olyan nagyszerűnek találta a gondolatot...

— Igen, de azóta újból átgondoltam: nyár van, nincs hangulat...

— A követ urral tetszett beszélni az ügyről?

— Igen: a követ urnak is ez a véleménye...

— Ugy, hát a követ ur nem akarja?

— Igen, a kegyelmes ur nem óhajtja.

Az attasét „főzni” kezdtem: felvázoltam neki az ügy kulturális, sőt politikai nagyjelentőségét, azzal argumentáltam, hogy örülnünk kell ilyen kitűnő lehetőségnek, hogy idején Bukarestbe olyan nagyszerű magyar művész, mint Medgyaszay Vilma, aki mindenképpen alkalmas arra, hogy a színpadi művészetünket reprezentálja...

Fülöp dr. kivallotta:

— Nos hát éppen ez az: a kegyelmes urnak az a véleménye, hogy Medgyaszay Vilma nem alkalmas erre a célra.

Elképedtem:

— Hogyan? Ezt mondta a kegyelmes ur? Nos, a báró ur kitűnő diplomata lehet, de Medgyaszay művészetének a megmérését bizza a hivatásos kritikusokra, akiknek egészen más véleményük van ebben a kérdésben.

— Kérem, a kegyelmes urnak ez a véleménye. Medgyaszay már nem fiatal és... hogyismondjam... kövér... Mert például: éppen a kegyelmes ur mondja,

ott van például Fedák Sári. — Az sem fiatal már, de hogy tartja magát...

Fedák Sári, az más volna, — vele lehetne reprezentálni...

Mit tudtam én akkor, hogy Villányi kegyelmes ur művészi itéletének házassági híre lesz a vége? Mit tudtam én, hogy azért marad el Medgyaszay szépen kitervelt fogadtatása, mert Villányi követ ur a soványat szereti? Akkor azon csodálkoztam és bosszankodtam, hogy egy fontos helyre beosztott diplomata közönnyel fordul el egy kínálkozó missziótól, — ma már tudom: Amor borította fel a bankettaszalt...

Gara Ernő

Demetriade színigazgató félmillió lej „erkölcsi” kártérítést kér Nagyváradtól

Ezenkívül 60.746 lej az „anyagi” kára, mert a renoválás alatt álló színházban nem tudott játszani

Nagyvárad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nagyvárad város nagy titokban tartotta, de egy tegnapi törvényszéki tárgyaláson kipattant az a nagyszabású kártérítési pör, amelyet Demetriade, a híres bukaresti színigazgató indított a város ellen egyetlen elmaradt előadásért.

Demetriade 1926-ban, amikor a bukaresti propaganda társulatok egymásután jelentek meg Nagyváradon, szintén igényt jelentett be a színházakra, október 26-ra jelezve azt a dátumot, amikor színészeivel fellép. Nagyvárad készséggel bocsátotta Demetriade direktor rendelkezésére most is mint mindig a színházat, hiszen a Bukarestből érkező színészeket mindig a legmesszebbmenő kedvezések várták, a város azonkívül, hogy hivatalosan is segédkezet nyújtott a jegyek elhelyezésében, szubvenciót is adott a propagandistáknak és a magyar szindirektornak kellett viselni az előadás technikai költségeit, a fűtést, és világítást a színpadon, a magyar színház mindig ingyen bocsátotta a román kollegák rendelkezésére a díszleteket is

Leváltak a színház homlokzatáról egy szoborcsoporthoz.

1926-ban Tulbure György tanfelügyelő különben író ember és Goga lapjának a Tara Noastra-nak állandó dolgozó társa volt Nagyvárad polgármestere. Tulbure tehát igazán nehez megvádolni azzal, hogy nem fordult teljes szimpátiája a bukaresti vendégek felé. Történt azonban, hogy egy őszi október elején egyik délutánján egy gyöngye szörfváltatra a színház homlokán lévő ornamensek leváltak és majdnem agyonütöttek több járókelőt. Ez a jel figyelmeztetés volt, hogy az általános színház-renovációval nem lehet várni tovább a színház választmány rögtön összeült és elhatározta, hogy azonnal megkezdje a tatarozási munkálatokat. Az állandó választmány határozata értelmében még idejekorán, a lekötött dátum előtt két héttel értesítették Demetriade direktort, hogy október 26-án nem tarthat Nagyváradon a színházban előadást, mert olyan renoválási munkálatok folynak, amelyeket képtelenség volt tovább halasztani. A bukaresti direktor a város értesítésére mit sem válaszolt, ellenben 1926 október 28-án, amikor Szatmáron kellett volna műsor-tervezete szerint megjelennie és játszania, megérkezett Nagyváradra és bejelentette a városnak, hogy este játszani akar a színház épületében. A város Demetriade kérését fentebb vázolt okokból nem telje sithette, hiszen a színház egész nézőtere fel volt dülva furaik és faragtak ott, javították a szölyék látait és a pályók plüssüléseit. Demetriade ekkor tárgyalásokba bocsátkozott a Heymann szinkör igazgatójával és ott tartotta meg előadását. Az előadás azonban ugylátszik nem sikerült kedve szerint, mert Nagyvárad várost súlyos kártérítési pörrel támadta meg.

A kártérítési pör

Demetriade színigazgató keresetében előadja, hogy őt a sikertelen előadásért rendkívüli erkölcsi kár érte és a város a hibás, mert a színházban nem történhetett volna meg, hogy olyan sivatárkedetlenség fogadja, mint a Heyman szinkörben, ahol üres ház előtt kellett játszania.

Ezért erkölcsi károsodás címén kerek 500 ezer lejt követel Nagyváradon.

A kereset ezután kitér az anyagi károsodásra is. Demetriade elpanaszolja, hogy egyezsége volt Vanga színházi ügynökkel, aki az estélyért 24.000 lejt fizetett volna, ha az a színházban lett volna megtartható. Ugyanekkor elesett a Szatmáron behirdetett előadástól is, amelyért szintén 24.000 lejt kapott volna. Ez összesen 48.000 lej. Az anyagi kárt egyéb tételekkel együtt 60.746 lejben állapítja meg Demetriade.

A törvényszéki tárgyaláson tanúihallgatások nélkül a helyzet nem volt egészen tisztázható. Ezért

Nagyon keveset használt, legújabb típusu, modern

SOKSZOROSÍTÓ

GÉP (Gesteiner gyártmány) kedvező feltételek mellett eladó. Cím a kiadóban.

elrendelték Tulbure György vot polgármestert, je eneg tanügyi inspektor és Winkler Mór, a munkálatokat teljesítő szobafestő cég tulajdonosának a k hallgatását. Nagyvárad közönsége mindenesetre teljes figyelemmel és érdeklődéssel kíséri a kártérítési pör kimenetelét. Ötszázhatvanezer lej antré egyetlen színházi előadásért akkor is sok, ha azt a híres és tehetséges Demetriade rendezte volna.

Szabó Dezső pezsgős álma

Szabó Dezső, akinek személyével egy szálnál és szégyelni való ügyből kifolyóan az utóbbi időben igen sokat foglalkoztak Erdélyben és aki minden vásári reklámfajtától büszkén undorodó, vaskövetkezetességgel művészként él a magyar olvasóközönség tudatában, az „Előőr” című és a tágabb nyilvánosság közlésével megjelenő hetilapban számol be mostanában újabb sérelmeiről. Legutóbbi „megrovási kalandjában” egy budai kocsmában eseti afférját meséli el az „Előőr” kiváló munkatársa: „Két fiatal költővel vacsoráztam — úgy mond, — egyszer csak valami zörgött a balkonykönnél. Odanézek. A pincér zörgött. Egy üveg pezsgőt zörgetett egy bus vederben.

— A kegyelmes X-ur itt vacsorázik a feleségével. Tisztelek a nagyságos urat és küldik ezt az üveg pezsgőt.”

Folytatásul azt várná az ember, hogy Szabó Dezső, aki megélt és a banalitásig variálva megírta a magyar művészsors minden tragikumát, aki népszerűségéről és tekintélyéről megfedkezve, elirigylte egy fiatal erdélyi kollégájától aranyokban még mindig elég sovány irodalmi díjaink egyikét, kapva-kap a kedélyes Maccenas ajándékán.

„Jó, hogy ültém. — folytatja azonban minden várakozás ellenére. — Mert máskülönben nagyon leültem volna. Ha X-ur így fejezi ki tiszteletét, hogy meglátva, hogy a cipőm poros, odafut, kikapja a zsebkendőjét és letörli a cipőmet, a dolog a hódolat rendes technikáját követi és én jóindulattal megköszönöm.

„De, hogy nagyméltósága Pityi Pál egy üveg pezsgőt küld Szabó Dezsőnek a pincértől, hogy fogyassza el...

„Ha véletlenül Habsburgi József, vagy Ericsi, vagy melyik ült volna ott: küldött volna X-ur nekik egy üveg pezsgőt?

„Ha Serédi Zsuzszen (?) ült volna ott: küldött volna neki X-ur egy porció császárhúst, hogy fogyassza el?

„Ha Bethlen István ült volna ott, küldött volna neki X-ur egy deci bundapállinkát, vagy egy fejelés csizmát, vagy egy flanel alsónadrágot?

„Képzeld el, hogy Olaszországban Signore Paolo Pitio odaküld egy üveg pezsgőt a D'Annunzio asztalához, hogy fogyassza el!

„Finale: A pezsgőt visszaküldtem: Ti pedig, ó lázas, bus magyar költők: ne menjetek a budai vendéglők felé. Mert úgy esik, hogy egy üveg pezsgőt kaptok.”

Engedje meg nekünk, változékony karaktere és tarka multja alapos ismerőinek Szabó Dezső, hogy önértékesége őszinteségében kétkedni merészeljünk és a pezsgős esetet fantáziabeli vágyteljesülésnek, egyszerűen hazugságnak minősítsük. Ti pedig, ó lázas, bus magyar költők: ne düljetekek az orbánhegy apostol féktelen handabandázásának és ne küldjétek el a könyveiteket Budára.

Mert úgy esik, hogy hátulról fejbevernőértük.

e. á.

LEI 187

TÁVIRAT

LEI 187

Még csak rövid ideig! Mindenki 187 lejért, tehát nevésegesen kis összeggel a következő hölgyeknek való cikkeket szerezheti be: Egy pár télcipő, garatál an valódi bőrtálpal, amilyeneket a Tasse revü is használt, egy pár cerni harisnya, egy pár sel-em harisnya, öt, egy doboz puder, egy üveg per-8m, egy üveg kölnivíz, egy tub is ajakir. — Utanvételes kiküldés az ország minden részébe. Postakötség 23 lej, 3 garnitúra rendelésnél 1 par cívet ingyen adunk. Ne engedje magát a konkurencia nagyhangu, de bizonytalan ígéretei által megtévesztieni

Officiul Orientului București III., Str. Lascar Catargi No. 16

Fáról szedték le egy ködben irányt tévesztett repülőgép utasait

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Vasárnap hajnalban startolt egy repülőgép a mátyásföldi repülőtéren a Bécsen át Párisba vivő útra. A roppant ködben a pilóta tévesztett, keringett a környéken, majd 28 kilométerre Pesttől Étyek község mellett kénytelen leszállást hajtott végre. A gép fennakadt egy fán, a szárnyai megsérültek, az ablakai összetörttek, a bennülő öt utas jelentéktelen harcolást szenvedett. A két hölgyutastnak semmi baja sem történt. A község lakói a fáról szedték le az utasokat, akik autón visszatértek a Mátyásföldre, s onnan újra repülőgépen utaztak el.

Felhívás a szegénysorsu magyar főiskolai hallgatókhoz!

Bizva az erdélyi magyar társadalom áldozatkésztségében, amely az elmúlt esztendőben oly nagylelkűnek és megértőnek mutatkozott, az Országos Magyar Párt Diákszegélyző-bizottsága ebben a tanévben is eszközei arányában megjelölje és ösztönözze azokat a magyar főiskolai hallgatókat, kik erre úgy tanulmányi előmenetelük, mint szegény sorsuk alapján érdemesek és máshonnan segítyt nem kapnak.

Hangsúlyozza azonban a bizottság, hogy a segélyben csak a romániai elismert főiskolák hallgatói és hallgatónői részesülhetnek.

Azok, akik e feltételeknek megfelelnek és tanulmányaik folytatását más úton biztosítani nem tudják, nyújtsanak be segély iránti kérelmet a Magyar Diákszegélyző bizottsághoz (Cluj Str. Motilor 18. Központi iroda), legkésőbb a jövő évi október hó 15-ig.

A kérvénynek tartalmaznia kell:

1. A főiskolát és fakultást, amelyet a kérelmező látogatni óhajt.
2. Az előző év tanulmányi eredményét.
3. A szülő, vagy gyám nevét és foglalkozását.

4. A kérelmező saját munkája után esetleg élvezett jövedelmét.

5. Mindennemű pénzbeli segítyt, amelyet máshonnan már élvezett.

6. Azt, hogy szülőinek kérelmezőn kívül más iskolába járó gyermeke van.

7. A kérelmező egyetemi lakását, (kollégium, diákokthoz stb.) és azt, hogy ott mennyit fizet, vagy esetleg természetbeni segítyt élvez. (ingyen lakást, ellátást stb.)

A kérvényhez melléklendő a szülők jövedelmi és vagyoni bizonyítványa, az egyetemi ösztöndíjak elnyeréséhez megkövetelt formában. Ez adatok alapján jelölje meg a kérelmező pontosan, hogy havi segélyre, tandíjsegélyre, könyvszegélyre, ruhasegélyre, vagy diákmenzasegélyre tart-e igényt.

Amikor ezt a felhívást a segélyezés intézkedés érdekében a diákszegélyző bizottság közlése, számít a magyar főiskolai hallgatóság érdeklődésére és ösztönzésére és felteszi, hogy csak azok fognak a sanyaru körülmények között küzdő erdélyi magyar társadalom segítségért folyamodni, akik előtt tanulmányaik folytatásához más út egyáltalán nincs.

Az Országos Magyar Párt Diákszegélyző bizottsága.

Nem lesz futballbíró-sztrájk

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mint ismeretes, az FSSR nemrég tartott vezetőségi gyűlésén elhatározta, hogy a bírótestület autonómiáját elveszik és az AAFAR-t az FSSR egyik alosztályává teszi, ezenkívül megszűntetik a bírák díjazását.

A határozat nagy feltűnést keltett ország-szerte, de legjobban az érdekelt futballbírák háborodtak fel. A bírák szövetségének központi bizottsága dr. Vatinu Sabin elnöklete alatt összeült, megtárgyalni az új helyzetet. A gyűlésen felferült az általános sztrájk gondolata is, azonban a helyzetet a bírák nem akarják teljesen elmergesíteni s így erről az eszközről lemondottak egyelőre, annál is inkább, mivel később olyan véleményeket hallottak, hogy az FSSR revideálni fogja a határozatot.

A bírák központja úgy határozott, hogy a kérelmet kiadja az alkerületeknek tanulmányozásra és véleményezésre s a válaszok után fog dönteni.

Hírek szerint a futballbírák nemzetközi szervezete is tudomást szerzett az ügyről és igyekezni fog a romániai bírák ügyét dűlőre juttatni.

♦ Unirea—Segesvári TV 4:3 (0:1). Barátságos mérkőzés, az elmaradt Hargita—Unirea bajnoki mérkőzés helyett. A Hargita nem jelent meg a kitűzött időben, mert a mérkőzés eredetileg Székelyudvarhelyre volt kitűzve. A barátságos játék a jobb csapat megérdemelt győzelmével végződött. Nyul bíró a legnagyobb meglepetésre vezette le a mérkőzést.

Zsirt, szalonnát, bélárut
továbbá mindennemű
szállít raktárról Szabó B.
bizományi raklár
BRASSÓ, Hirsch-utca 22.
Telefon 435.
Braun és Trs. héliar,
ezelőtt Braun és Fleischmann cég képviselője.

Románul tanuló,
vagy tanulni szándékozó csak a Dr. Dávid György-féle román nyelv tan, valamint a hozzávaló nagy szótárt fogadják el, mert ezek segítségével lehet a legjobban, legkönnyebben és a leggyorsabban megtanulni románul. Kaphatók minden könyvkereskedésben. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosztálya

ELISMERTEN

a legjobb román szótár a Dr. Dávid György-féle nagy kézi szótár.

Részenként több mint 24000 címszót tartalmaz. Román-Magyar rész 80.—, Magyar-Román rész 80.—; a két rész együtt kötet egész vászon kötésben 180.— lej; diszes félbőr kötésben 240.— lej. — Kapható minden könyvkereskedésben. — Kiadta a

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA.

Nevettek az asszonyok

amidőn megmondtam, hogy megtaláltam azt a szert, amely a pudert egész napon át tapadóvá teszi

és megszabadít mindenkit a fényes orrtól... ma azonban rajtam a sor, hogy uevessék, amíg ők most is fénylő orral sétálnak

Első alkalommal, amidőn megmondtam barát-nőmnek, hogy egy női folyóiratban olyan receptet találtam, amelynek alkalmazásával a puder egész napon át tapadóvá válik és mindenkit megszabadítja a fényes orrtól, ne-

cok és más szépséghibák képződjenek rajta; sőt mi több, szép, bársonyos és hamvas külsőt ad a bőrnek. Számos barátnőm kérdezi most: „Milyen gyönyörű bőre van, hogy érte ezt el?” Válaszképpen nevettem magamban, mert visszagondoltam arra a napra, amikor ők nevettek rajtam. A mai világban a nő szépsége, főleg az arc bőr szépsége olyan fontos, hogy egyetlen nőnek — aki sulyt helyez arra hogy fiatalos külsőt megtartsa — sem szabad visszariadnia attól, hogy valami új szépség szerit kipróbáljon.

JEGYZET: A gyártás alatt, a Tokalon-puder, a puder és az arckenőcs-hab szabad levegővel telt téren átmegegy. Ezen eljárás alatt a puder 25 százaléka földre esik és ezt többet nem is használhatják, dacára annak, hogy a gyártás elején is gondosan és alaposan megőrölték és megszűrték. Az a puder, amely megmarad, illetve a levegőben uszva áthalad a léggel telt téren, a legfinomabb puder, amely egyáltalán létezik és ez képezi a Tokalon-puder alkotórészét. Ezért láthatatlan a Tokalon-puder és ezért olyan tartós.

TOKALON-puder két formában árusításban kapható: „Fascination” amely majdnem láthatatlan és „Petalia” Tokalon-puder, amely végtelenül tartós és olyanoknak ajánlható, akik a kevésbé zsíros pudereket szeretik.

A TOKALON PUDER ezenkívül szilárd alakban is kapható, elegáns fémdobozban, vagy tartalék formájában, minden színárnyalatban.

JEGYZET. A Tokalon Compagnia Paris által gyártott Tokalon puder minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben kapható. A „PETALIA” és „FASTINATION” Tokalon puder árai: rendes doboz ára 80 lej, kettős mennyiségű tartalmazó doboz ára 120 lej. A szilárd alak fémdobozban 100 lejbe kerül, tartalékok 50 lejbe darabonként. Ha beszerzése nehézségekbe ütköznék, küldje a megfetaló összeget a PARFUMERIA ELITEI Bucuresti, Calea Victoriei 39, címre.

2355

Pánik a dohányuccai zsinagógában

Egy örült már másodszor csinált botrányt az imádkozó hivek közt

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Vasárnap este a Dohány-utcai zsinagógában, alig hogy a főrabbi belekezdett a beszédébe, egy férfi felugrott a padból és torkaszakadtából kiáltotta:

— Meneküljön, aki tud! Segítség! Gyilkolnak! Meghalok!

A templomot zsúfolásig megtöltő hivek között óriási riadalom keletkezett. Majd a jayveszéklőt lefogták az orgona megszólalt s a

rend helyreállt. Kiderült hogy a pánikokozó férfi Plasner Ernő adóvégrehajtó, volt erdélyi tisztviselő, aki régebb idő óta szenved ideg-bajban, ami most tört ki rajta. Az Angyal-földre szállították Plasner már a múlt héten is incident támogatott a templomban, ahol égő szivarra gyújtott, majd az őt figyelmeztetőnek azzal vágott vissza: „Jogom van hozzá, 32-es katona voltam!”

A román nép kész bizonyos áldozatokra, de ezek a józan mértéket nem haladhatják meg

Magyar részről Sztérényi József folytatja az egyeztető-tárgyalásokat az optánsperben

Genf. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Népszövetségi körökben általános az a vélemény, hogy a tanács döntése az optánsperben utolsó kísérlet a békés megegyezésre s ha ennek sikertelensége esetén a decemberi ülés-szakon végül is napirendre kell tűzni az ügyet. A főtítkárság és más népszövetségi tényezők kétséggel néznek a meginduló tárgyalások ele.

A magyar sajtó interjújára Antonide román delegátus ezt jelentette ki:

— Biztosíthatom, hogy Romániának nagy érdeke, hogy mielőbb befejeződjék a brassói vita.

A román nép kész a megegyezés érdekében bizonyos áldozatokra, amelyeknek azonban a józan mértéket nem szabad meghaladni.

Remélem találunk megnyugtató megoldást. Sztérényi József báró, a tárgyalásokkal megbízott magyar delegátus kijelentette, hogy természetesen, hogy a tárgyalásokhoz reményt fűznek, amint hogy az is természetes, hogy a

megegyezés csak a teljes méltányosság alapján képzelhető el. Nem tudok, ugymond, olyan kompromisszumot elképzelni, amelyben csak az egyik fél enged az álláspontjából. A román kormányának abban semmiesetre sem lehet panasza, hogy Magyarország lehetetlen kívánságot támaszt.

Szombaton már előzetes megbeszélések folytató Sztérényi, Djuvara és Petrescu román delegátusok között a tárgyalások időpontja és helye kérdésében. Hír szerint a felek Ausztriában s még október folyamán ülnek össze.

— Elhatározták az új népszövetségi palota felépítését. Genfből jelentik: A negyedik főbizottság tegnap éjjeli gyűlésén foglalkozott az új népszövetségi palota felépítési tervével. A bizottság több hozzászólás után határozatot fogadott el, amely szerint az új palota építkezését nyomban megkezdik, mielőtt a vonatkozó tervek elkészülnek.

— Bernfeld—Biemel—Moldrik trióest ma, hétfén 8 órakor a Honterus aulában.

Pszt!... Csendet kérünk!... A prefektus úr megharagszik...

Teodorescu rendőrfőnök rémuralma Segesváron

Segesvár. (A Brassói Lapok tudóstól.) Egész csendesen mondunk el róla néhány apró történetet. Rendkívül hatalmas ember, tudjuk, nem szereti a lármát s tartanunk kell tőle, hogy megnehezít reánk. Pszt!... Lessék figyelni... maga se zajongjon ott a hátulsó padban!

Már a katonaságnál is elismerték képességeit és tüneményes gyorsasággal az őrmesteri rangig vitte fel. Kár, hogy elhagyta a hadsereget, ahol valószínűleg élete fogytáig megmaradt volna, mint a brailai és brassói szigurancán, ahonnan egészen rövid uton távolították el. Szeretjük az igazságot s hangsúlyozni akarjuk, hogy nem azért bocsátották el, mert része volt a Stambolinczy-féle régi, bűrhódító csalási botrányban. Ez az ügy már sokkal később történt, közvetlenül akkor, amikor mint Florescu volt igazságügy-miniszter hetilapjának ügynöke, egy fél ország kereskedőit terrorizálta anyagi támogatásért végig. Nem vádként említjük meg, csupán leszögezzük, hogy a változatos élet morfinistát nevelt belőle. S miután a morfinisták köztudomásúlag a legmegbízhatóbb emberek, nem csodálkozhatunk azon, hogy a rendőrfőnöknek nevezték ki.

Ugyanis Teodorescu urról van szó, a segesvári prefektusról. Igaz, nem olyan országos szélhámos, mint néhány kitűnő politikusunk, csak aféle apró csirkefogó, amilyen seregével szaladgál az uccákon. De története azért nem közömbös; olyan, mint egy jó bohózat. De tessék csendben hallgatni, mert hatalmas férfiú, aki nem szereti a lármát. S tartunk tőle, hogy megnehezít reánk...

A prefektus ur kihallgat.

1927. augusztusát írjuk. A nagyküllői törvényszék vizsgálatot folytat az agrártanács egyik vezetőjéről, Jonescu tanácsos ellen. A vizsgálat folyamán néhány tanukihallgatás mutatkozik szükségesnek. Az ügyészség ráír Teodorescu rendőrprefektusra, hogy idézze be az embereket és kérjen nyilatkozatot tőlük.

Az első tanu Gréger György irodafőnök, öreg és tisztességes hivatalnok, aki 31 éve szolgálja az államot. Ugyancsak elcsodálkozott, amikor egy szép hajnalon rendőr veri fel édes álmából, a rendőrségre vezeti, ahol Teodorescu letartóztatja, majd egy kamrába zárja. Mi az, hát Romániában már tanúnak lenni is bűn, amiért letartóztatás és cella a fizetés? A börtönben megöszült tisztviselő, a kiról az előttünk fekvő azt mondja, hogy „komoly és nagyon korrekt”, kétségbeesve várja a fejleményeket. A kibontakozás azonban vidám: estefelé szabadlábra kerül. Kiderül, hogy a rendőrfőnök csak azért fogta le, mert terrorizálni akarta, hogy Jonescu agrártanácsos ellen, akinek teljes ártatlansága közben kiderül, terhelő vallomást tegyen.

A következő napon Husnic hivatalnok kerül egy napi fogságba.

Elmulik egy év, anélkül, hogy valami történne. Jonescu ellen a vizsgálat tovább folyik. Augusztus 30-ra kihallgatásra idézik be az agrártanácsost, de helyette az öccse jelentkezik. Jonescu Sándor mérnök, aki egy orvosi bizonyítványt nyújt be arról, hogy bátyja beteg.

JÓ étvágy

Jobb egészség
elérésére

Legjobb hatású az
Előpataki víz

2976

Mikor a város főterén sétál, hirtelen csomó rendőr veszi körül s minden tiltakozása ellenére a rendőrségre kísérik, ahol Teodorescu prefektus letartóztatja és mint „bűnjelt”, elkobozza tőle 55 ezer lejnyi készpénzt.

Estefelé a mérnök is szabadlábra kerül; a prefektus azzal igazolja tettét, tartott tőle, hogy a mérnök meg akarja vesztegetni az agrártanács tisztviselőit, hogy kedvező vallomást tegyenek.

Általában Teodorescu úgy viselkedik Segesváron, mint egy Cézár; a törvénytelen letartóztatások egymásután következnek be. Tisztes, idős, polgárok kóstolják meg a rendőrségi cella keserveit, mert a prefektusnak nem tetszik a fizimiskájuk. A város állandó rettegésben él a garázda rendőrfőnök miatt s a felháborodás viharai magasra csapnak.

Pszt!... csend legyen!

Rácz Mária 20 esztendő fogarasi leány elmegy a rendőrségre, hogy bejelentse két barátnőjét.

Teodorescu személyesen fogadja a csinos hajadont, aki a következőket adja elő:

— A prefektus helytel kinnál meg, majd elhagyta a szobát s kis várakozás után rendkívül idegesen tért vissza. Egy percig szótlanul szemlélte, majd felemelte kezét, hozzámugrott és torkomat szorongatni kezdte. Megreménytem, felsikoltottam és kiszabadítva magamat, kifutottam a szobából. Az esetnek híre ment és a főügyész néhány nap múlva nyilatkozatot kért tőlem a támadásról. Én őszintén lediktáltam, mi történt. És ezután minden hajnalban rendőr vert fel álmomból, aki a rendőrségre kísért, ahol terrorizáltak, hogy vonjam vissza vallomásomat. Állandó rémületben éltem a folytonos üldözés miatt, borzasztó terror alatt álltam s végül már beleegyeztem mindennek. Erre Teodorescu egy nyilatkozatot fogalmazott meg, melyet aláírtam, ámbar azt sem tudtam, mi van benne. Most, hogy elmenekültem Segesvárról, fennarom első vallomásomat.

*

Ez az eset bizonyítja, hogy Teodorescu urnak női esetei is vannak. Aki pedig torkonragadásos alapokon légyottokat akar lebonyolítani a hivatalos helyiségben, az szereti a csendet; nem kellemes, ha a szerelem lágy hangulatait az élet durva zaja veri fel.

Dr. Baltas a küllőmegyei német párt alelnöke. Háza a rendőrség közelében fekszik. A Baltas egyik kakasa nagyon szemtelen s tekintet nélkül a prefektus ur közellétére, hajnalban kukorékol. Teodorescu tehát átízen az alelnökhöz, hogy fejezze le az udvar hősét.

— Ha nem vágja le a kakását, megbüntetem!

Baltas tudja, hogy a világ minden kakasai hajnalban kukorékolni szoktak, anélkül, hogy erre bármelyik állam is büntetőparagrafusokat alkalmazott volna, — tehát ellenáll és ragaszkodik a piroszárú életéhez. Azonban Teodorescu sem hagyja magát és egy szép napon büntetési meghagyást kézbesítenek ki a német párt alelnöknek: a verdikt 400 lejről szól, mely összeget azért kell Baltasnak fizetni, mert kakasa által köcsendháborítást követett el.

Az alelnök a bírósághoz felebbéz, mire Teodorescu is meggondolja magát és kompromisszumot köt Baltassal: ő elengedi a büntetést, Baltas pedig levágja a kakast.

Pszt!!!... A prefektus ur alszik...

Egy nyilatkozat fekszik előttünk, mely tanúsítja, hogy az esettel az amerikai világ-lapok is foglalkoztak, természetesen tulzott formában.

*

A fentti eseteket, ha valaki szükségesnek találja, dr. György Zsigmond segesvári hites ügyvéd is tanúsíthatja, amint készséggel bizonyítja azt is, hogy Teodorescu 1927. október 12-én 400 lej pénzbüntetéssel sújtja Perdy segesvári polgárt azért, mert az ő kakasai sem voltak némák.

De hagyjuk a kakasokat és térjünk rá inkább a Broser szamarának történetére. Önök nyilván nem ismerik ezt a szamarat... Pedig csudálatos egy állat. Ha jókedve van, ordít s ha ordít, akkor megháborgattatik a közcsend.

A Broser szamara egy szombati napon megállott a Vándory-tőzsdé előtt, ahol történetesen a prefektus ur éppen cigarettát vásárolt. A szamar egy igazi szamar, mert amikor meglátta a prefektust, azt hitte, megütötte a főnyereményt és hangosan elszólta magát: iá... iá!

Azonban Teodorescu nem az az ember, aki büntetlenül hagyjon egy ilyen súlyos vételt. Tehát saját felséges kezeivel meglátta a szamar fülét és így fülönfogva bekísérte a rendőrségre, ahol az elkövetett közcsendháborítás miatt őrizetbe helyezte az állatot taligával együtt.

A kis terrorista.

Egy másik nyilatkozat a következőket mondja el:

Draichi István pénzügyi hivatalnokot szeptember negyedikén az uccán két rendőr lefogja, bekíséri a rendőrségre, ahol a prefektus durván összeszedi, ütlegeli, majd 500 lej pénzbüntetéssel sújtja, azon a címen, hogy a piacon megrongált egy bódét.

Ismét egy másik nyilatkozat:

Graef Gusztáv és Schneider Kornél kolozsvári polgárokat a prefektus erővel kiköltöztette tulajdon házaikból, mire a törvényszék 4549—927 számú ítéletével el is marasztalta magánlaksértésben Teodorescut.

Es így tovább az apró esirkefogások végtelen sora.

*

Mindezek természetesen csak pillanatképek voltak. Teodorescu tevékenységéből mi, akik óriási ügyekhez is edzve vagyunk már, nem nagyon ütköztünk meg Teodorescu apró terrorjain, visszaélésein, és csalárdságain, ellenben a prefektus két éves rémuralmát igen jellemzőnek találjuk arra, hogy milyen emberek szabadít rá Erdélyre a magas kormányzat.

S még megemlítjük, hogy a felvételek nem tőlünk származnak, a fotografusok Spatar és Stefanescu vezérfelügyelők voltak, akik a múlt hét végén végre megejtették a vizsgálatot Teodorescu ellen. Az adatok a jegyzőkönyvből származnak, de a felelősséget mi is szívesen vállaljuk.

KIADÓHIVATALI ÜZENETEK

Kérjük Lázár Ferenc nevű olvasónkat, hogy pontos címét velünk közölje, mivel Brateiul (Jud. Târnava Mare)-ra címzett levele visszaérkezett és kívánságát így nem tudjuk elintézni.

A Brassói Lapok Könyvosztályának kotta-akciója!

10 legjobb, modern táncdarab
kottáját adjuk

40 lejért.

Vidékre az összeg és 10 lej portóköltség
előzetes beküldése ellenében ajánlva
küldjük

Előfizetőinknek 25% engedmény!

Patkány-, egérintő
„RATINOL”

Biztos hatású irtószert,
gyökeresen irt. Más állatra
és emberre ártalmatlan. Napi
árban állandó friss minőség-
ben utánvétellel szállítja.

Ratinol Laboratórium Vezérképviselőisége
Arad, Str. Grigorie Alexandrescu 47. Baktérium tenyésztet.

Üdit, szépít, fiatalít a
MARGIT-CRÈME

Gyermekeknek egészség, anyának boldogság a Höfer hintőpor-krem-szappan!

A kommunistapörben befejezték a vádlottak kihallgatását

Vajda Sándor volt miniszterelnök szenzációs tanuvallomása

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kommunista-pör hétfői tárgyalásán az utolsó, másodrangú vádlottakat hallgatták ki. A négy utolsó vádlott, névszerint: Kibics Lázár asztalos, Frank Ilona hivatalnoknő, Lénárdt Ilona és Toldy István, valamennyien azért kerültek a hadbíró elé, mert a vádirat szerint rejtegették Csizmadia Sándor elsőrendű vádlottat.

Kibics Sándor előadja, hogy valóban lakott nála Csizmadia Sándor, de ő nem tudta, hogy ki és mi ez a Csizmadia Sándor. Neki pénzre volt szüksége, tehát kiadta egyik szobáját annak, aki jelentkezett. Csizmadia mindig pontosan fizetett neki a bérbevett szobáért s így nem volt semmi oka, hogy ne tartsa meg a házában. Ismétli, hogy Csizmadia kommunistaságáról semmit se tudott.

a sziguranca azonban véresre verte, mert be akarta ismertetni vele, hogy ő is kommunista.

A többi kisebb vádlott körülbelül hasonló értelemben vallott. Mindnyájan bizonyították, hogy Csizmadiaval csak egyszerű üzleti összeköttetésben állottak, politikai tevékenységről nem tudtak, de nem is érdekelte őket, mert Csizmadia minden szolgálatukat becsületesen megfizette. Általános feltűnést keltett, hogy Csizmadia minden szolgálatukat becsületesen megfizette. Általános feltűnést keltett, hogy Csizmadia minden szolgálatukat becsületesen megfizette. Általános feltűnést keltett, hogy Csizmadia minden szolgálatukat becsületesen megfizette.

Tíz percig tartó szünet után megkezdtek a tanúk kihallgatását. Elsőnek Osvada Vasile volt kolozsvári polgármestert szolgáltatta a bíróság. Osvada hosszabb idő óta összeköttetésben és szoros barátságban volt Aradi Viktorral. A bíróság erre az összeköttetésre volt kíváncsi, abból a szempontból, hogy Aradinak a szerepe a munkásmozgalmak terén megvilágítást nyerjen.

Osvadához az első kérdést Popa védőügyvéd intézte:

— Mióta ismeri Aradit és miféle összeköttetésben volt vele?

Osvada elmondja, hogy polgármestersége korában egy szociológiai társaságnak (Societatea de Măine) volt az elnöke. Ilyen minőségben kereste fel őt Aradi Viktor és arra kérte, hogy legyen segítségére egy olyan szociológiai társaság megalakításában, amelyben nemzeti-ségre való tekintet nélkül helyet találhatnának a kérdés iránt érdeklődő emberek. Ő szívesen felajánlotta segítségét, a terv azonban nem valósulhatott meg. Egyébként Aradit úgy ismerte, mint elméleti szociológust, aki gazdag és áldásos tevékenységet fejt ki, de felforgató eszméi sohasem voltak.

— Régóta ismeri a vádlottat? — kérdi az elnök.

— A multjáról ennyit tudok: Budapesten a Jászky Oszkár csoportjához tartozott és több napilapnál fejtett ki szociológiai tevékenységet. A háború előtt megírta a „Catharina, a mi asszonyunk” című könyvet, amiben az elnyomott román parasztságot vette védelmébe. E miatt sok baja volt az akkori hatóságokkal. Később, 1918. második felében azok közé tartozott, akik Károlyi Mihállyal az intellektuális együttműködés elvét hangoztatták. Tud arról is, hogy közvetlenül az impérium átvétele előtt Jászky Oszkár Erdélyben járt és felvette az összeköttetést a nemzeti párt vezérével. Tárgyalt Maniuval is, Vajdával is. Ugy tudja, hogy ezekben a tárgyalásokban is szerepe volt Aradi Viktornak.

Paukerow Leonárd neves román újságíró hallgatták ki ezután. Paukerow előadja, hogy tizenöt évvel ezelőtt ismerte meg Aradi Viktort. Mindig úgy ismerte, mint aki az elnyomottak és kisemberek érdekeit védte. Emiatt sokszor összeütközésbe került az államhatóságokkal. Román irredentának tartották. Az impérium átvétele után Bukarestben találkozott vele újból, ahol cenzorként szerepelt. Rosszat nem tud róla, ellenben meggyőződése, hogy mindig az igazság harcosa volt.

— Hogy nyilatkozott rólam Vlad szigurancafőnök? — kérdezte meg a tanuktól az elnök engedélyével Aradi.

— Vlad szigurancafőnök mindig a legnagyobb gyűlölettel beszélt Aradiról. Olyanokat mondott róla, hogy még én is elszörnyűködtem, pedig régóta ismerem Aradit. Általában az a benyomásom, hogy

a sziguranca és a nyomozóhatóságok mindenben kommunizmust látnak, a mi kissé baloldali.

Ezek szerint le kell tartóztatni Panit Misut is, a legnagyobb román szociológust is, mert az ő munkássága egy cseppet sem különbözik az Aradi munkásságától. Aradi a munkások érdekében dolgozik, de tisztá és elméleti szociológus, akit sohasem láttam a felforgató elemek között. Azt is mondják, hogy Aradinál olyan könyvek vannak, amiket Romániából kitiltottak. Igaz, hogy láttam nála ilyen könyveket, de ugyanezeket a könyveket láttam igen sok egyetemi tanárnál is. Aradinak, aki képzett szociológus, természetszerűleg kell olvasnia azokat a könyveket és éppen úgy nem követ el bűncselekményt, mint azok a professzorok, akik szintén tudományos szempontból foglalkoznak az ilyen könyvekkel. Itt van tehát a sziguranca nagy tévedése, amikor kommunistát lát mindenki, aki baloldali nézeteket vall.

Vajda Sándor vallomása.

Paukerow vallomása után Vajda Sándort, a nemzeti parasztpárt egyik vezérét hallgatták ki a bíróság. Vajda is az Aradi védelmi tanúja volt s vallomása több szempontból a szenzáció erejével hatott. Elmondta, hogy Aradi Viktort már 1912 óta ismeri. Általában az a véleménye, hogy Aradi Viktor viselkedése már akkor paradox volt. Bizonyos tevékenkedése és könyvei miatt román irredentának tartották s emiatt többször állott a magyar bíróság előtt. Sőt az is tény, hogy a románok között is számosan akadtak, akik irredentizmussal vádolták a magyar impérium alatt. Akkor természetesen ezek a románok dühös magyarok voltak. A nevüket elhallgatom.

Vajda rövidesen ismertette a Jászival való összeköttetését is és kitért arra, hogy ezekben az időkben milyen szerepet játszott Aradi Viktor.

A volt miniszterelnök ezután így folytatta vallomását:

— Aradi Viktor eljött hozzám és azt a tanácsot adta, hogy a nemzeti parasztpárt vezetői menjenek ki a falvakba és a munkássággal s a parasztsággal egyetemben végezzenek tanulmányokat, hogy azok alapján készíthessenek reformtörvényeket.

Petreanu ügyvéd: Büntetendő cselekményt követett-e el Aradi?

Vajda: Erre felelni a kormány hivatása.

Ha én a kormány helyében volnék. Aradi Viktort nyugodtan engedném dolgozni.

Aradi: Olyannak ismer engem, miniszterelnök ur, hogy nem merném bevallani, ha kommunista volnék?

Vajda: Inparlamentáris kifejezést kell használnom. Erre úgy válaszolhatok, hogy Ön bolond, hiszen, — úgy látszik, — azt hiszi, olyan államban élünk, ahol szabadon nyilváníthatja meggyőződéseit.

Már magában véve az a tény is helytelen volt, hogy Müller Kálmánt a hadbíró elé állították. Mert ha a munkásság temesvári vezére államellenes cselekedeteket követett volna el és ez rábizonyult volna, határozottan állíthatom, hogy letartóztatása után három hétre nem bocsátották volna szabadon. Különben is Romániában rend és nyugalom van és csak az országnak ártanak azzal, ha széleskörű kommunista propagandáról beszélnek.

Vikol védő: Büntetendő-e a munkás segélyakció?

Vajda: Tudtommal mindaddig, míg az alkotmány ezt az akciót nem tiltja, semmi esetre sem lehet büntetendő.

Petreanu: Az állampolgári jogok adnak-e biztosítékot arra, hogy ilyen akcióban büntetlenül résztvehessen valaki.

Elnök: Erre a kérdésre nem engedek feleletet.

Vajda: Amióta a történelem visszaemlékezik az uralkodó osztályok ellen állandóan folyik a harc. Most azt kell mondanom, amit a pártom is vall: itt

nemcsak a kisebbségek és a munkások szenvednek az elnyomás alatt, hanem mi erdélyi románok is. Az ország pusztul napról-napra.

Petreanu: Bűn-e a politikai elitétteket segélyezni?

Vajda erre így válaszolt: Amíg az állam a Balánok fenntartásáról gondoskodik, addig a politikai elitétteket segélyezése sem lehet bűn.

Zissu ügyvéd: Igaz-e, hogy a miniszter urat is vádolták kommunizmussal?

Vajda: Hiszen ezt nap-nap után olvashatják a kormány lapjaiból.

A Vajda szenzációs vallomásaival a mai tárgyalás véget ért.

Nemzetközi tiltakozások.

Ma délelőtt a kolozsvári hadbíróshoz és az Egységes szakszervezet vezetőségéhez táviratot intézett az International Arbeiter Hilfe, A távirat szövege a következő: Bizonyítási eljárás Aradi perében berlini tanúk kihallgatása nélkül tökéletlen. Kérjük a mi tanúink (öt nevet sorol fel, köztük az Emberi Jogok Ligájának berlini elnökét is) kihallgatását.

A távirattal egyidőben az I. A. H. táviratot intézett a nemzetközi munkaügyi hivatalhoz, Nansenhez, De Broucher belga miniszterhez és Paul Boncourthoz, amelyben összefoglalja mindazokat, amiket legutóbb Weltbühne 37-ik száma is közölt s amely szerint Kolozsváron legális keretek között dolgozó 114 munkás fölött akar ítélkezni a hadbíró. Az átiratban felszólítják a nevezetteket, hogy tiltakozzanak a munkások ügyében katonai bíraskodás ellen. Utasítsák a pert a polgári bíróság elé olyképpen, hogy a polgári tárgyalásra megfigyelőket küldjenek ki a segítő szervezetek és az amszterdami szakszervezetek intéző bizottsága is.

Ugyanekkor a német írók egyesülete is azzal a kéréssel fordult a berlini német birodalmi társasághoz, hogy teljes erkölcsi súlyával lépjen közbe a fogvatartottak érdekében. Végül megemlítendő az is, hogy az ügyel kapcsolatban a német írók a napokban Berlinben nyilvános gyűlést tagnak tartani.

Jó megjelenésű, 25-30 év körüli elsőrangú **kiszolgáló segéd kerestetik** Roman nyelvtudás feltétlenül megkívánatik. Fényképpel ellátott ajánlatok Erika cipőáruház Cluj, Piața Unirii 13 intézendők 8314

AZ ERDELYIEK FIGYELMÉBE!

Felhívjuk a figyelmét, hogy a közismert elsőrangú éttermünkkel kapcsolatban (az emeleti helységünkben) **egy teljesen elkülönített „VEGETARIUS-ÉTTERMET” rendeztünk be,** mely a városban az egyedüli VEGETARIUS KONYHA, ahol tisztán vegetárius és vitamin tartalmú ételeket szolgálunk fel **Modern berendezés! Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!** Restaurantul **GROSSMANN** București, Str. Domnița Anastasia 10 **HIGIENIKUS ES EGESZSÉGES!**

Minden előfizetőnek joga van

havonként egy tíz-szavas

INGYEN APRÓHIRDETÉSRE

a „BRASSÓI LAPOK”-ban.

Feltételeket lásd az „Apróhirdetések” rovat elején.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók. A * gal jelzett hírek díjazás alá esnek

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

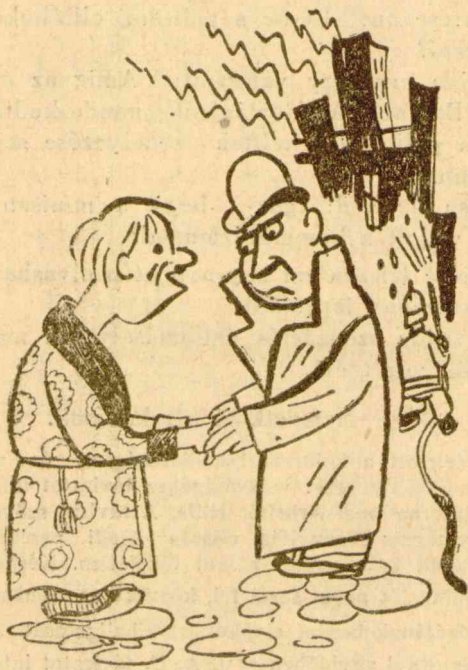
A Brassói Lapok nyomdavállalatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Külföldre: negyedévre 420.—, félévre 820.—, egész évre 1600 lej

26 szeptember minden idők legnagyobb eseménye a 38 tagu eredeti

Doni kozák Platoff kórus hangversenye

legyek Hiemeschnél (Buzasor) kaphatók

— Jaj barátom micsoda szerencsétlenség! Kigyulladt a házam és szinte a szemem előtt égett oda az anyósom!

— Ugyan, hát miért nem próbáltad kimenteni a lángokból?

— Olyan édesen aludt a szegény, hogy sajnáltem felkelteni.

— Aki nem bírta el a rövidhaju világot. Dűszszeldorfbán egy munkás felesége mindenáron le akarta vágatni már a haját rövidre. A férj ezt sehogysé nézte jó szemmel és amikor az asszony elhatározó módon lépett fel, kijelentette, hogy nem bírja már ezt a rövidhaju világot; ha még a felesége is bicsut mond a rövid hajnak, bucsuzik ő is az életől és felakasztja magát. Az asszony ezt csak amolyan férji okoskodásnak vette s juszit is lenyiratta haját. Férjét másnap a pinceajtón találta felakasztva.

— Egy kapitány ma délben le akart löni Brassó központjában egy katonaszökevényt. Ma délben a brassói Fellegvár alatt levő sétányon a maga nemében egyedülálló jelenet játszódott le. 12 óra körül egy idősebb kapitány hirtelen szembetalálkozott egy közlegénnyel. A közlegény, amikor meglátta a kapitányt futásnak eredt, mire a kapitány előrántotta revolverét és a katona után lőtt, aki azonban sebesülés nélkül eltűnt a sétány fái között. A lövés zajára természetesen sokan összecsupdultak, a kapitány azonban meglepetéssel a választ arra a kérdésre, hogy milyen súlyos deliktum lehet az, ami a statáriális ítéletet és annak nem sikerült végrehajtását maga után vonta. A közlegény állítólag szökevény volt, de az is lehet, hogy más természetű incidens provokálta ki a revolverlövést.

— Nőszövetségi munka. A brassói református nőszövetség vezetősége értesíti a tagokat, általában a brassói református nőket, hogy szeptember 25-től kezdve minden kedden délután 3—5-ig kézimunka-órát, 5—6-ig biblia órát tart a szövetség Kálvin János-utca 3 szám alatti helyiségében.

Kiuzserázzák a magyar munkásokat Bukarestben

A bukaresti nagyságak megoldották a kisebbségi kérdést

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A rendőrség előtt találkoztam Breczki Dénes szatmári köművessel és két társával. Ott álltak a rendőrségi épület vasrácsos kerítése előtt és komoly képpel tanakodtak. Arról volt szó, hogy ez a három magyar köműves három hónap óta dolgozott egy épületen és három hónap óta összesen kétezer háromszáz lejt fizetést kaptak a munkájukért. A ház már egy hét óta elkészült és ma kellett volna a fizetésüket végre megkapniok, azonban a vállalkozó nyaralni ment és az új ház tulajdonosa, aki éppen most költözködik be a magyar munkások verejtékén épített házba, kidobta őket.

— Hát miért nem kérték a fizetésüket minden hét végén? kérdeztük.

— Kértük mi, azonban nem kaptunk pénzt, csak nagy ritkán a pallér ur hitegetett bennünket hétről-hétre, három hónap alatt összesen kétezer háromszáz lejt tudtunk kicsikarni. Amikor már több heti bérrel volt adóssunk, akkor már meg azért dolgoztunk, hogy ne vesszen el a pénzünk. Most jövünk a rendőrségre.

— És ott mit mondtak?

— Azt mondták, hogy nem rájuk tartozik a dolog, menjünk a bírósághoz. Ugyvédhez, perkoltség.

Az idei hangverseny szezon legnagyobb eseménye, a 38 tagu eredeti

Doni kozák Platoff kórus egyetlen estélye

legyek korlátozott számban Hiemeschnél (Buzasor)

12 millió állásban Németországban. A nők önálló élete rohamosan fejlődik Németországban. egyetlenegy estélyi ruhája lesz. Annak a megmutatávan állásban a német birodalomban; 30 százalékkal több, mint 1908-ban. A kiskereskedésekben az alkalmazottak 51 százaléka nő, az áruházakban pedig 74 százaléka.

— Török női mozgalom az egyetlen női ruháért. A török nők az idei nyárral már teljesen áttértek a nyugati öltözködésmódra. Az áttérés akkora mohósággal történt, hogy a férfiek zsebe nem bírta ki a nagy berubázkodást s komoly bajok fenyegettek. Maguk a nők is belátták, nem mehet ez így tovább s ezért megalakították az „Egyetlenruha-klub”-ot, melynek a legelőkelőbb török nők a tagjai. A klub célja nagy takarékoságot mutatni divatdolgokban: a tagok megfogadták, hogy mindegyiküknek csak a napokban közzétett statisztika szerint 12 millió nő sára, hogy ez nem a szegénység jele, hanem magasabb szempontok következménye, a klub jelvényét fogják viselni a hölgyek.

— Bukaresti labdarugó eredmények: Juventus — Sportul Studentesc 9:2, CAB—Val Vortej 1:1. Prince Mihail—Belvedere 7:2, Unirea Tricolor—Macabi 4:2.

— Az állatbarátnó különös ajánlkozása. A dán orvosok hetilapjában különös ajánlat jelent meg a legutóbbi számban. Egy koppenhágai hölgy ugyanis felajánlja magát azokra az orvosi kísérletezésekre, melyeket egyébként állatokon szoktak végrehajtani. Csalogatóul hozzáfűzi, hogy az emberi szervezeten végrehajtott kísérletezéseknek jobb eredményekkel kell járni, mint az állatokon végzetteknek. Az ajánlat elfogadásáért csak egy szerény életjáradékot kér ha a kísérletek következtében tartósan munkaképtelen lenne A dán törvények az ilyen kísérleteket a kísérleti személy beleegyezése esetén nem tiltják, alig hihető azonban, hogy orvos akadjon az ajánlat elfogadására.

A betegség okozói, amelyek a szájon és torkon át hatolnak a testbe, a

Panflavin pasztillák

ártalmatlanná teszik. Ezért a Panflavin-pasztilla hatásos óvszer hűlés és ragály ellen. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. 2929

Egy keserves káromkodásba fult a többi szó.

Berecki Dénes és két társa esete sem elszigetelt jelenség Bukarestben. Néhány héttel ezelőtt kiéhezett, magyar munkás csoport indult gyalog Erdély felé.

Ezeknek annyi pénzük sem volt, hogy vasuti jegyet válthattak volna.

Itt dolgoztak tavaly óta és amikor fizetésre került a sor, a vállalkozó kidobta őket. Mihez kezdjen itt ebben a nagy városban az erdélyi munkás, amikor még azt sem tudja, hogy hová forduljon panasszal. Szabad préda a magyar munkás, amikor hónapokig verejtékes munkával dolgozik, kirugják ha a fizetését kéri. Nem is beszélünk a Bukarestben szolgáló magyar cselédleányokról, Ezek a szegény lányok csak hónapok múlva ismerkednek meg a regáti fizetési módszerrel. Amikor felkerülnek Bukarestbe, meg kell tanulniok, hogy a fizetésüket nem havonta, hanem utólag kapják meg és amikor már három-négy havi fizetésük összegyűlt, akkor legtöbbször egy lej nélkül kerülnek az uccára, még szerencsésük van, ha nem pofonokat kapnak fizetés helyett. A kisebbségi kérdést Bukarestben minden nagysága gyakorlatilag megoldotta.

FONTOS ÉRTESÍTÉS!

Vidéki kereskedők figyelmébe!

A Brassói Lapok 1929. évi könyvnapitárai sajtó alatt vannak s minden eddiginél gazdagabb tartalommal s tele naptár idejében szétküldésre kerül.

Minden kereskedőnek érdeke, hogy akár ajándékozás, akár eladás céljára csak olyan naptárakat rendeljen, amelyek megbízhatóságuknál és tartalmuknál fogva a vevők meglegedésére szolgálnak. — A

Brassói Lapok

könyvnapitárait

minden kereskedő nyugodt lélekkel adhatja vevői kezébe.

Viszonteladóknek

messzemenő kedvezményeket nyújtunk. (Ingyen cégnyomás, rabatt, cse-rejog stb.) — Saját érdekében kérjen azonnal árajánlatot.

Brassói Lapok Kiadóhivatala

26 szeptember, a világhírű

Doni kozák 38 tagu Platoff kórus

egyetlen hangversenye az Astra (Apollo) termében, Az előadás pontosan este 9 órakor kezdődik. Jegyek korlátozott számban Hiemesch könyvkereskedésében (Buzasor) kaphatók és 26-án este a mozi pénztáránál

LEGUJABB

Madridban porráégett Spanyolország legnagyobb színháza

500 halottja van a borzamas tüzkatasztrófának

Madrid. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap este fél 11 órakor kigyulladt Spanyolország legnagyobb színháza. A tűz a zsinórpadláson keletkezett, de a régi épületben villámgyorsan harapództak el a lángok, melyek néhány perc alatt átterjedtek a nézőtérre is. A zsúfolt padosorokban, melyek 2500 nézőt fogadnak be, óriási pánik keletkezett. A tömeg fejvesztve igyekezett menekülni s

az eszeveszett tolongásban 20 embert halálatapostak, 200 néző pedig súlyosan megsebesült.

Két tűzoltó és a színház három alkalmazottja a lángok között lelte halálát.

A Dunaposta jelenti lapzártakor: A madridi színházégesnek átlagosan 500 halottja van. A színház zsúfolásig telve volt, a nézőtérben 3 ezer személy tolongott. A tűz kitörésétől számított öt perccel belül már minden lángolt. A romokban szinte lehetetlenség volt a holttestek agnoszkálása, a halottak számát csak a hozzátartozók bejelentése után lehet majd pontosan megállapítani. A kórházakban 230 életveszélyes sebesültet helyeztek el, 80 közülük haldoklik. A tűz az egész környékre átterjedt s egy csomó épület leégett. A pusztulás színhelyén Primo de Rivera összes minisztereivel együtt megjelent.

A kölcsönügy fordulatai

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A ma délelőtt Bukarestbe érkezett francia lapok Antonescu, a román kormány párisi kiküldöttjének szenzációs nyilatkozatát közlik a kölcsönügyben. A nyilatkozat, amely még nagy port fog felverni, lényeges részében a következőképpen hangzik:

„Elhatároztuk, hogy Németországnak is részt fogunk ajánlani (!) a stabilizációs kölcsönben, ha azon lesz, hogy létrejöjjön a román-német egyezség. Mindenesetre hangsúlyoznunk kell azonban, hogy Románia pénzügyi politikájának főbázisa az antant hatalmakkal való együttműködés. Ha tehát meg egyezést kerestünk Németországgal, ennek nem lehet mélyebb és titkos értelme, mert a mi természetszerű szövetségeseink tegnap, ma és holnap, szóval mindörökké az antant-országok.

A bukaresti sajtó kihangsúlyozza, hogy ez a nyilatkozat inopportunist, mert elképzelhető, hogy Németországban nagyon furcsa han-

gulatot fog kiváltani. Egyébként Antonescu hangsúlyozza azt is, hogy a félbeszakított kölcsöntárgyalásokat a román kormány legkésőbb novemberig befejezi. Az ellenzéki sajtó ez alkalomból is súlyos támadást intéz a kabinet ellen, mely júniusban már hivatalosan bejelentette, hogy a kölcsönt sikerült megkötnie.

tehát félrevezette az országot, a régens tanácsot és a parlamentet.

Egyébként ma Bratianu Vintila is nyilatkozik olyan értelemben, hogy a kölcsön nincsen összefüggésben a kormány sorsával, mert ha egyelőre nem sikerül megkötöni, akkor ez csak azt jelenti, hogy a kormány programjának egyik pontja elhalasztódott.

A helyzet tehát teljesen zavaros. Ugy látszik, a kölcsön elmegy, a kormány marad. Épp ellenkezője annak, amire szükség lenne: a kormány menjen, a kölcsön jöjjön.

A kultuszminisztériumban megerősítik, hogy Freund Chaimot ismerték el a szatmári hitközség elnökének

„A rabbiválasztásban a közcsendháborítás elemeit véljük felfedezni!”

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Elsőnek, sőt egyedül mi közöltük, hogy a szatmári ortodox zsidóság két csoportja között dúló háborúban, melynek filmszerűen változó fejeteit már az egész országban különös érdeklődéssel figyelik, a kultuszminisztérium Bellu prefektus befolyásolására úgy döntött, hogy Freund Chaimot, a terrorlapon dolgozó bigott kisebbség vezetőjét ismeri el a hitközség elnökének, akit táviratilag felhatalmazott a lepecsételt hitközségi iroda átvételére és a rabbiválasztás lefolytatására. Ezzel a hirdásunkkal kapcsolatban egy kolozsvári napilap is foglalkozott a kérdéssel és azt közölte, hogy a kormány az ellenzékét iga-

zolta és annak vezérét, Guth Sándor gyárost tekinti a hitközség elnökének. A két merőben ellentétes hirdás természetesen nagy bizonytalanságot váltott ki Szatmáron s a zürzavarban az ellenzéki tömegek szombat délután spontán lelkesedéssel Ehrenreich Salamon szilágysomlyói főrabbit kiáltották ki a zsinagógában szatmári rabbinak.

Hogy véget vessünk minden bizonytalanságnak, ma újból kérdést intéztünk a kultuszminisztérium illetékes vezetőjéhez, aki kijelentette, hogy

információnk száz százalékban fedte a valóságot.

Megbízható precíz magyar, román, német francia

fordításokat és beadványokat vállal, brassói fordítási iroda. Megbízásokat a kiadóhivatal továbbít.

A minisztérium tényleg Freund Chaimot ismerte el elnöknek s erről úgy öt, mint Bellu prefektust táviratban értesítette. Ennek a táviratnak szombaton reggel már meg is kellett érkeznie Szatmárra.

Miután ilyenképpen Szatmáron szombaton már tudott dolog volt az, hogy a minisztérium a rabbiválasztás lefolytatására Freundék hatalmazta föl, Bukarestben a puccsszerű választás híre a legfurcsábbban hatott és valósággal megdöbbenést váltott ki.

A választásban — mondotta informátorunk — a minisztérium az izgatás és a közcsendháborítás elemeit véli felismerni!

Mindebből le kell szögezünk azt, hogy a kultuszminisztérium minden megbízhatatlan és ellentétes hirdással szemben Freund Chaimot ismerte el elnöknek. Viszont az Ehrenreich megválasztására vonatkozó nyilatkozat arra mutat, hogy Freundék Bellu prefektus segítségével teljesen félrevezették a kormányt, mert teljesen lehetetlen az, hogy a kultuszminisztérium ilyen szenvedelmes álláspontot foglalna el, ha ismerné a tényleges helyzetet, mely nem más, minthogy egy kis csoport szabályellenesen, a zsidó tömegek határozott akarata ellenére diktatúrát gyakorol. A kultuszminisztérium csupán akkor lát-hat izgatást és közcsendháborítást a rabbiválasztásban, ha hamisan informálják az ügyekről; az igazság az, hogy Ehrenreich megválasztását a zsidóság 90 százaléka akarja, a választás tehát a zsidó hitélet egy spontán megnyilvánulása, melybe a kultuszminisztériumnak beavatkozása nem lehet.

— Tigris, mint lakodalmi vendég. Egy szími faluban nagy lakodalmat tartott a falu népe. Eppen a templomból jött ki a násznép s a szabadban felterített lakodalmi ebédhez fogott, amikor szörnyű üvöltéssel egy tigris termett a helyszínen s egyenesen a menyasszonynak támadt. A szép menyasszonyi ruha pillanatok alatt összevérzödött; a vőlegény hosszú kést döfött a tigrisbe, s egy véletlenül jelenlevő golyót eresztett a vadállatba. Fájdalmas üvöltés tört ki a tigrisből, a menyasszony ájultan esett össze; a tigris eltűnt az erdőben. A boldogtalan menyasszonyt rögtön kezelésbe vették s az orvosi fázadozás eredményével is járt, nemsokára magához tért. Sérülései néhány nap múlva begyógyultak, a különös lakodalmat azonban a vidék népe aligha felejtí el.

— Tüzérségi lögyakorlatok a Barcaságon. A brassói 41-ik tüzérezred szeptember 25-én, kedden Feketehalom, Szunyogszék, Barcaufalu, Hóltövény, Méhkerék közötti területen, továbbá 28-án, pénteken Vidombák község és a Méhkerék közötti területen harszerű lögyakorlatot tart.

ELEKTROTECHNIKAI SZAKKÖNYVEK

Kiss:	Egyenáramu motor működése	— — — — —	43'—
Balló:	Elektromos vezetékek méretezése	— — — — —	79'—
Bagossy:	Elektromos erőátvitel	— — — — —	225'—
Jesch L.:	A villamosgépkezelők kézikönyve 2 kötet	— — — — —	260'—
Jesch L.:	Váltóáramu motorok	— — — — —	100'—

Kel'ner-Pöschl: Erősáramu elektrotechnika:

I. kötet	— — — — —	136'—
II. kötet	— — — — —	16'—
III. kötet	— — — — —	153'—

Rohn vi Gy.: Az általános elektrotechnika elemei — — — — — 11'—

Az ár és 10 Lel portóköltés elő el s küldése ellenében azonnal ajánl a szatmári

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA

NYOMTATVÁNYOKAT

szép, izléses és hibátlan kivitelben, bármilyen nyelven készit a modernül berendezett GRÜNFELD-NYOMDA

ÉGETŐ A. & K.

BRASSÓ, KAPU-UTCA 64. SZÁM.

TELEFON 6-77.

Modern vonalzóintézet! Különleges üzleti könyvek gyártása. Mindenféle könyvek bekötése. Iskola könyvek bekötése a legolcsóbb árban.

SPORT

Erdélyi labdarugó-eredmények

Brasov:

BMTE—Brasovia 3:1 (2:0) Elsőosztályu bajnoki mérkőzés. Bíró: Zellner. Mindkét csapat gyenge formát mutatott. Az eredmény sem hű kifejezője a tényleges erőviszonyoknak, mert a Brasovia mezőnyben volt olyan jó, mint a munkásegysítes s csak a közvetlen védelem kihagyásai okozták a gólokat. Zellner bíró hibás ítélezései is inkább a Brasoviát sújtották. A győztes csapat legjobb embere Szederjessy volt, mellette Vajda, Bakó, és Blănuș kapus váltak ki, a Brasoviából Paul, Zakariás, Herbert és Siegel nyújtottak jól.

Olympia—BCFR 4:1 (2:0). Elsőosztályu bajnoki mérkőzés. Bíró: Tibád. Az Olympia nagyszerű csatársora döntötte el a mérkőzés sorsát. A vasutas-csapat egyetlen gólját a legjobb csatár, Czelnay lőtte. A játék változatos, heves iramu volt elejétől végéig.

Coltea—Ivria 3:0 (0:0). Barátságos mérkőzés. Csapkodó, nivótlan játék. Nagy feltűnést keltett a tartalékolt Coltea gyenge játéka s az Ivria erős védekezése az első félidőben, mellyel eldöntetlenül ért el. A második félidőben letörték s a végén már csak nyolc emberrel játszottak. Bíró: Hamar.

Kolozsvár:

Megkezdődött a bajnoki szezon két mérkőzéssel, melyek közül egyik meglepetésszerűen a KAC győzelmével végződött.

KAC—KMSC 2:0 (1:0). A favorit munkáscsapat veresége meglepetés. Bíró: Ciurel.

RMS—CFR 1:0 (1:0). Bíró: Fővényi.

Nagyvárad:

Törekvés—Szalontai SE 3:1 (1:1). Bajnoki mérkőzés, mely botrányos jelenetek között folyt le.

Arad:

Tricolor—AMTE 5:3 (2:1). Bajnoki.

AAC—Vointa 3:1 (1:0). Bajnoki.

Vulkán

Jiul—Glória CFR 2:0 (2:0)

Temesvár:

Kinizsi—Banatul 1:0. A mérkőzés az első félidő 35-ik percében zápor miatt félbeszakadt.

TAC—TMTE 1:1 (1:1).

Zsombolyai SE—Kadima 2:1 (1:0).

Bukarest:

Lengyel katona vál.—Román katona vál. 2:2 (1:1) Erős mérkőzés, melyben mindkét alkalommal a lengyelek szereztek meg a vezetést. A románok góljait Tănzer rugta.

Nagyszombat:

Soimi—NMTE 12:1 (4:0)

Egy nagy győzelem, egy nagy vereség és egy eldöntetlen a magyar futball vasárnapi mérlege

Budapest—Berlin 8:0 (3:0), Cseh profi válogatott—Magyar profi válogatott 6:1 (2:1) — Magyar vasutasok—Olasz vasutasok 2:2 (1:0)

Három válogatott mérkőzésen mérték össze erejüket a magyar futballisták külföldi válogatottakkal s a végeredmény egy értékes győzelem, mellett egy csunya vereség és egy eldöntetlen.

A legnagyobb érdeklődés a Budapest—Berlin válogatott mérkőzést kísérte s a szövetségi kapitány is erre a mérkőzésre fektette a fősúlyt és a Budapest csapatba válogatta össze a nagyobb technikájú játékosokat. Csehszlovákia ellen, mivel nem hivatalos országos válogatott mérkőzésről volt szó, valamivel gyengébb csapatot küldött Prágába. A mérkőzés nem Csehszlovákia és Magyarország válogatottjának mérkőzése volt, hanem Cseh profi válogatott—Magyar profi válogatott s az eredmény súlyosságát ez a körülmény csökkenti.

Budapest:

Budapest—Berlin 8:0 (3:0) Városközi válogatott mérkőzés, mely teljesen felázott talajon folyt le nyolc ezer néző előtt. Bíró a bécsi Grundl. A mérkőzés erős magyar támadásokkal kezdődik. Már az első

percben Kohut hatalmas bombalövése pattan a kapuról s utána kornert érnek el. Az első félidő góljait Takács, Bihámi és Takács rugták. A második félidőben a magyarok nyomástartó fölénybe kerülnek, a berliniek ritkán tudják megszakítani a fölényt erőltet támadásaikkal. A második félidő összes góljait Takács rugta.

Magyar vasutasok—Olasz vasutasok 2:2 (1:0). Az olaszok váratlanul és feltűnően jól játszottak.

Cseh profi válogatott—Magyar profi válogatott 6:1 (2:1). A támadást a magyarok kezdik, de minden megtörik a csehek jó védelmén. Az első gólt a 13-ik percben tiszta helyzetből Bodrozil éri el. Három perc múlva Beibl kieselezi Ujváryt és gólt lő. A magyarok egyetlen gólját Kalmár éri el. Szedlacek szöktette s a centerhalf a tizenhatosról védhetetlen lövést engedett Planucka kapujába. A második félidőben a csehek teljes fölénybe kerülnek. Kada, Pue, Beibl és Kratochvíl rugták a többi gólt.

Osló:

Németország—Norvégia 2:0 (1:0)

A MAC versenyén Tavernari és Peltzer győztek, Raggambi országos rekordot javított 220 yardon

A MAC nagyszabású nemzetközi atlétikai versenye, melyen a világhírű Peltzer, továbbá Tavernari, Beccali és Fazelli is indultak, nagyszerű küzdelmeket hozott

A 800 méteres futást meglepetésszerűen az olasz Tavernari nyerte. Ideje 1 p 53.4 mp. 2. Peltzer (német) 1 p 55.8 mp. 3. Borsi 1 p 56.9 mp.

A 220 yardos versenyt a favorit Raggambi nyerte 22.1 mp országos rekorddal.

Az 1500 méteres verseny biztos győztese Peltzer volt. Ideje 4 p 04.2 mp. 2. Beccali 4 p 04.8 mp.

Háló:

Erdélyiek Bukarestben! Grand Restaurant: Cafe Parcul Ottelese. anu Bu. arest, Str. Malei Mio (Teatrul National mellett.)

BOHM BANDI és Társa

Transilvaniát r. m. Pontos és gyors kiszolgálás. Erdélyi fajták. Esténként Holász Lajos hírneves erdélyi 9352 cigányprímás és zenekara hangversenyez.

Háló:

Háló:

BÉBI

VAGY

AZ ELSŐ SZERELEM

REGÉNY. Írta: MÁRAI SANDOR.

(Copyright by Pantheon)

39

Ezek a legunalmasabb órák. Ezt a mai órát arra használtam fel, hogy alaposan megfigyeltem a növendékeimet.

Tegnap letisztítottam egy új noteszbe a növendékek névsorát, mert a napokban hozzá kell kezdenem az osztályozáshoz. A noteszt magam elé tettem s az egyes nevekhez megkerestem az arcokat.

Be kell végre számolnom egy bizonyos elfogódottságról, ami kezdetben sokáig nem hagyott el mikor átvettem ezt az osztályt. Bizonyos feszélyezettség volt ez. Kezdetben hogy leküzdjem, túlszigorú voltam, tulpedáns. A szokottnál hangsúlyozottabban megköveteltem a fegyelmet; mintha nekem erre szükségem lenne! Nem panaszkodhatom, a fegyvelem majdnem tökéletes.

Igaza lenne Mészárosnak, hogy ebben részük van a leány növendékeknek?

Nem tudom. Kezdetben azt hittem, hogy az az elfogódottság, amivel az osztályba lépek, a nyolcadik osztálynak szól.

Az utolsó hat évben kizárólag gyermekekkel foglalkoztam. Első, második, harmadik. Negyediken felül csak három osztályt vittem. Hogy úgy mondjam, specializáltam magam a gyermekekre. Ebben, ezt öndicséret nélkül leírhatom, bizonyos gyakorlatra tettem szert. Két év előtt a konferencián ezt a főigazgató is kiemelte.

Most hirtelen ez a léghajlat-változás. Nyolcadik osztály. Kritikus publikum. Itéletük van, gunyorosak, új tanárral szemben bizalmatlanok, tudom jól. Jobban kell vigyáznom magamra. Itt minden mozdulatom próba már, minden szavazásom meg lesz tárgyalva. Lehetőség szűkszuu vagyok. De ez nem változtat azon, hogy elfogódott vagyok.

Ezt az osztály persze nem veszi észre... legalább is remélem, nem veszi észre. Nekem mégis kellemetlen. Ezért meg akartam vizsgálni, mi az oka annak, hogy feszélyezett vagyok?

Ma, dolgozatírás alatt nyugodtan megfigyelhettem a növendékeket. A téma nehéz volt, külön kerestem nehéz témát. Husz sor szöveg magyarról latinra. Beillik érettségi tételnek. Csendben körmöltek. Harmincegy fej a füzetek fölött. Huszonnyolc fiúfej, hat leányfej.

Lassan, padról-padra néztem őket. Huszonnyolc év alatt bizonyos gyakorlat fejlődött ki bennem fiutípusok megítélésében. Az ember gyakran téved. De nagyjából van már szemem fiu-arcokra. A lusta, a közömbös, a stréber, az értelmes, a könnyűfejű, a szorgalmas, a dadogó, a nehézkes, a szemérmes, a hetyke, a pökhendien fitogtató, a szerényen mindentudó — nagyjából ismerem őket. A magányosokat is. A pajtáskodókat. A gazdag fiúk önbizalmát s a szegények félénkségét. A skála nagy. De az arcok azt hiszem, ezek a félig kész arcok már elárulnak egyet-mást nekem.

Miután sorra néztem őket, csengetés előtt tíz perccel, elérkeztem a leány növendékekhez. S ma először jöttem rá, hogy az elfogódottságom oka nem a nyolcadik osztály, nem a felnőtt fiúk, hanem ezek a leány növendékek.

A noteszemben feltűnés nélkül sorra vettem a nevüket, ahogy ültek. Az első Barát Vilma. Barna. A haját két tekerésbe fonva hordja. Magas, sovány növendék. Többnyire kék ruhában látom. Szegényesen öltözködik.

A második Neumann Teréz. Ez is barna, de világosabb a hajszíne valamivel. Uridivatkereskedő lány. Nyelvekben jó. Izraelita.

Neumann Teréz és Lángos Vilma között (ez utóbbi szöke) ül az a Cserey Margit. Nem tudom, miért írom „az a Cserey Margit” — végeredményben nincsen különös panaszom rá. Nem is láttam azóta azzal a Madár-füvel. Nem is csat angol sokat. Az ember hajlandó beállítani magát egy véleményre, ami elhamarkodott. Lehet, hogy nem is flangérol. Egyszer láttam. Csendes, nagyon jómodoru leány. Vékony arca van, rövidrevágott fekete haja. Ez a Cserey.

Az ötödik egy pápaszemes leány, elég kővéres. Ez is szöke, de másféle szöke, mint a Lángos Vilma. Makkai, így hívják. Makkai Márta. Tanárnőnek készül. Közepes. Magolótípus és sokat vihog.

A hatodik a legfejlettebb közöttük. Ezt Zakár Klárának hívják. Gesztenyebarna. Magas, szikár leány, éles hangon beszél.

(Folytatása következik.)

**NEM butorkereskedő
NEM butorgyár
NEM asztalosmester**

hanem

lakásberendező

(Innenarchitektúr)

**Tervezünk és készítlünk
a kor szellemének
megfelelő stílusok-
ban lakás, üzlet,
bank, szálloda
síb. berendé-
zéseket**

**BUREAU
RINGLER-JEDDY**
Iparművészeti telep
TÁRGY-MŰRÉS
(Marosvásárhely).

2905

Fleischer Testvérek Arad

2950

vas- és rézbutorgyára ajánlja saját készítményű vas- és rézbutorait, kórház és szanatóriumok berendezését, műtőasztalokat és műszerszekrényeket, vas- és fagereti sodonybetétek készítését a legolcsóbb gyári áron, dusan felszerelt raktárjegyzéket kívánatra küldünk. Legszébb kiviteli vas- és réz gyermekágyak. **Str. I. Russu Sirianu 15. (Anlich L-u.) Alapították 1893.**

— Franciaországból fagyokat jelentenek. Párisból táviratozzák, hogy Franciaországban hirtelen lehűlt a levegő, az ország több részéből fagyokat jelentenek.

* Feltűnő hatású gyógyszer a „Valobron“ álmatlanság, ideges izgatottság és neurasthenia eseteiben, már az első adagolás után mutatkozik a hatás. Kellemes ízű gyógyszer. Egy üveg ára 110 lej. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Ha nem volna kapható, kérje direkt dr. Al. Iteanu gyógyszerésztől, București, Calea Victoriei 82.

* Eredeti Dick-szijakkal minden üzemenhétség leküzdhető. Díjtalan felvilágosítást nyújt Kamaryt és Néder, Brassó—Temesvár.

* Új szanatórium a Fellegváron. Dr. Dogariu sebész a Fellegváron (Kőbánya-u.) modernül berendezett szanatóriumot nyitott. Rendel a szanatóriumban 10—12 óráig és 2—4-ig Kórház-utca 63 szám alatt.

* Orvosi kozmetikai rendelés, a modern technika összes vívmányainak igénybevétele. vasárnap kivételével naponként 2—5-ig, dr. Ritter bőrgyógyász. Hirscher-utca 25.

* Személyazonossági utlevél és vasúti igazolványokhoz szükséges fényképeket a hivatalosan előírt kivitelben leggyorsabban készít Lang Henrik kir. udvari fényképész, Kapu-utca 52 szám alatt.

* Orvosi hír. Dr. Rheindt Albert, bőr- és belgyógyász f. é. október 21-ig külföldre utazott.

— PATKÁNYOK ÉS EGEREK IRTÁSA LEGBIZTOSABBAN A RATOPAX-szal TÖRTÉNIK. A Ratopax nem szörványosan öl, hanem teljesen kipusztítja a patkányokat és egereket. Kezelése végtelenül egyszerű, embernek és háziállatoknak nem árt. Olcsó, mert egy 115 lejes üveg tartalma elegendő egy polgári házhoz. ROMÁNIAI VEZÉRKÉPVISELETE, A CHEMOROM INSTITUT CHIMIC, SATU-MARE, mindenkinek készséggel küld ismertetőt és bizonyítványt, melyek a tökéletes hatékonyságot igazolják. Azon helyekre pedig, hol gyógyszerárakban vagy drogériákban netán még nem volna kapható, 115 lej ellenében bérmentve küldi a Ratopaxot, mely szabadalmazva van, ugyisintén kipróbálva és ajánlva minden illetékes bel- és külföldi tudományos intézmény és testület által.

Szerkesztői üzenet

Cs. G. Craciunesti (Karácsonfalva) Timiș-Torontál.

K. S. Tessék a Magyar Párt jogvédő irodájához fordulni: București, Str. Poincare 28.

S. és G. Tudomásunk szerint egyszerre esedékes. Semmi olyan intézkedésről sem tudunk, amely ennek az ellenkezőjéről intézkednék.

HÖLGYEK!

S 2

A „TÜNDÉRUJAK“ SZEPTEMBERI SZÁMA
MEGÉRKEZETT ÉS KAPHATÓ
MINDEN JOBB KÖNYVKERESKEDÉSBEN

A TÜNDÉRUJAK

szeptemberi számának gyönyörű mintái
nagyszerű szakcikkek és gazdag szép-
irodalmi rovata, kellemes meglepetés
mindenkinek, aki szereti a szépet.

Ára nagyított mintákat tartalmazó mellékívvél
együtt 50 lej. Előfizetési díj 1/4 évre 150, 1/2 évre
300 lej. Mutatványszámot 50 lej előzetes beküldése
ellenében ajánlva küldünk.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Eladó:

35/40 HP gőzgep lépcsőrostéllal
és egy kavics osztályozó henger.
Cím 5889 szám alatt a kiadóban.

A málnási „SICULIA” gyógyviz

az összes hasonló gyógyvizek között a leghatásosabb. A gége, torok hurutos megbetegedésénél kiváló
gyógyhatású. Gyomorégést gyökeresen megszünteti. Epebántalmaknál kiváló. Kapható mindenütt.
Központi elárúsítás ORADEA, Strada Saguna 17.

Főlerakat Brassóban FLEISCHER GYÖRGY cégnél

Szívünk leirhatatlan mély fájdalommal tudatjuk hogy a mindnyájunk által nagyon szeretett szerető jó férj, testvér és rokon

Balló Boldizsár

életének 76 ik, boldog házasságának 52-ik évében, hosszas betegség után f. hó 23-án megszünt élni.

Drága halottunk hült tetemét f. hó 25-én d. u. 3 órakor fogjuk a Román-templom-utca 30 sz. alatti gyász háztól a református temetőbe örök nyugalomra helyezni.

Brassó 1928 szept. hó 24.

Felejtethetetlen halottunk Isten veled!

Pihenj csendesen!

A gyászoló család.

Tüdőbetegek kérjenek ismertetőt
füzetet **Oláh Károly** plébános által feltalált csodahatású Antiphtysin államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszerrel. Füzetet bárkinek díjmentesen küld az egyedüli készítő:

OSVÁTH gyógyszerár TG. MURES.

298

Ház

807

a város központjában, Tehénpiac 5. szám alatt

eladó.

Értekezni a német—szász közvetítési irodában
Kolostor utca 14.

Autóhűtőkben, radiátorokban

BOKIS neve márka

Ujjonnan készít és szakszerűen javít garancia mellett a leg-
rövidebb idő alatt specialisan berendezett hűtőüzemében

Brassó, Hosszu-u. 14 sz.

Kérem a címre figyelni!

2997

Kiadó

8217

Uzle'nek nagyon megfelelő helyiség
Sarkház Vasut-u. — Uzsoda-u.

Rádióraktáram felhagyása miatt

„Baltic” gyártmányu
készülékek

eladók. Fischer Otto mérnök-né, Kapu u. 8
Telefon 5—94

8279

Nevyork kávéház és szálloda Marosvásárhely

F. hó 22-én nyit meg a **Nevyork kávéház és szálloda** figyelmes és pontos kiszolgálás, kizárólag uradalmi fajborok, hideg színhazi vacsora esténként a híres budapesti **Kónya Jancsi** cigánybandája játszik

Szíves pártfogást kér **Lunzer és Scheer** kávéso'k
A szállodában központi fűtés

8248

CZITROM

ALADÁR

ÉS TSA
TEA IMPORT

Brassó, Kapu-u. 25

*

Van szerencsénk a

fűszer- és csemege

kereskedő urak figyel-
mét felhívni azon körül-
ményre, hogy a világhírű

TEASKANNA

védjegyű csomagolt árun ki-
vül állandóan raktáron tartjuk
a következő minőségű, sza-
bados teákat:

**Darjeling,
Assam,
Sumatra,
Ceylon,
Moning,
Panyong**

és többféle minőségű

Pecoe virágot

Ezen fajta teákat mindenkor a
legjobb minőségben és a leg-
olcsóbb napi árban szállítjuk.

**Mielőtt őszi szükségle-
tét fedezné, — kérjen
tőlünk is árajánlatot!**

APRO HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 6 lei. - Kisebbségi hirdetés 12 lei. - Hírtérlet ára 25% kedvezmény. - Legkisebb hirdetés ára 60 lei. Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. Hirdetési díjak előre fizetendők. - Csak választékos hirdetésekkel válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjat nemcsak hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, havonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmult hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette.

Vétel — eladás

Jó helyen levő ház hely eladó. Érdeklődni Virág Mihálynál. Vár-utca 188.

Komplett hálóberendezés egyéb bútorkal eladó. Cím 8207 szám alatt a kiadóban.

Chevrolet luxusautó kifutó állapotban olcsón eladó. Grodiczky néli Dobó Inferiorban, Treiscaune. 8235

Golyófogó 93. Mauser eladó, Brassó, Vasut-utca 39. 8266

Térmelől több vagon kifutó minőségű fa bor eladó Reinhold K. Ánd, Nagvenyed. 8286

Posztóvanyológép két lendkerékli Rieger gyártmányú jó állapotban olcsón eladó. Keresztes Béla Targu-Mures, Arany J.-u 19 szám. 8287

Olcsón eladó 50 éves, első temetkezési intézet. Címe marosvásárhelyi fiókiadóban. 8293

501-es Fiat automobil üzemképes, jókarban olcsón eladó. Cím: Targu-Mures Felméri garage 8294

Fordson-traktor keveset használt, üzemképes, utányos árban eladó. Román Gazdasági Gépkereskedelmi R. T. Cluj, Str. Reg. Maria 45. 8295

Keresek jókarban levő használt vagy új kézimunka előnyomtatáshoz rajzperforáló gépet. (Pausenstechmaschine). Ajánlatok S. Haas, Bucurest, Calea Văcărești 107. 8299

Eladó pianínó jó karban 14.000 lejért kedvező fizetési feltételekkel. Cím 8341 sz. alatt a kiadóban

1 drb. 6 P. S. gőzlokomobil vagy 12-20 P. S. Deutz fekvő motort keresek megvételre. Csak jó karban. Ign. Novotny Ilieni, jud. Treiscaune. E3256

Eladók antik szalonok, antik butordarabok. Bizományba vállalkozó régi perzsai, szmirnai szőnyegek eladását lakásomon felelősség mellett. Bernáthné Sft.-Gheorghe, str. Cuza Voda 31. E 8261

ORTH. KOSER GROSZ ÉTTEREM ORADEA, Zöldfa-utca 10

(bent az udvarban) megnagyobbítva, Utazók találkozó helye, lakodalmak, bankettek rendezése. Jó házi konyha. Figyelmes kiszolgálás.

3026

Ebédő berendezés 20.000 Lejtől a „Hymen” vállalatnál Sepsiszentgyörgyön. 7526-17

100 holdas birtok hozzártatózó épületekkel eladó. Cím 8345 sz. alatt a kiadóban.

60 HP. stabil benzínmotor alkalmi áron kapható Fehér Miklós gépgyár Ierakata Cluj, Piata Unirei 26. 7885-3

Eladó malomberendezés mely következőkből áll: Háromjáratú Podvinz Heisler kőpad 2 pár kővel, Ganz kombinált hengergörbe, „Favorita” kőmaltató, három szita, felvonók stb. és egy MÁV 25 HP. szivógázmotor. Berendezés motor nélkül is eladó. „Sándor” malom Szilágysomlyó. E 3240

Egy cementcserép prés jókarban, azonnal eladó Cím E 3206 szám alatt a kiadóban.

Eladó 2 drb. Siemens tenyészbiika két éves. Értekezni Sükösd Farkas, Sepsiszentkirály. E 3221

Egy üzemképes Ford Taxi autó olcsón és azonnal eladó. Cím E3205 sz. alatt a kiadóban.

Eladó jóforgalmu kisebb gőzmalom üzlet, korcsmával előnyösen. Vevők levélbeni érdeklődését „Aranybánya” jellegre a kiadóba kérem. E 8254

Dorobáncz-utca 9 szám alatt élénk forgalmu helyen kiadó kert faraktár részére. Érdeklődhetni ugvanott. E 3252

Egy keveset használt üzletberendezés olcsón eladó. Cím E 3251 sz. alatt a kiadóban.

Jó állapotban levő indán motorkerékpár mellékkocsival 12 lóerős eladó. Román templom-u. 99 szám. E 3247

Keresek gyászokost megvételre Simon Bácsfalú 18 szám. E 3246

Eladó építeni való telep Szitás-u. 11 szám. E 3243

Traktoros cséplőgarnitúra utányos áron eladó Megtekinthető Lino Mihály Barcaufaluban 145 Barmelyik gép külön is eladó. E 8242

ŐSZI és TÉLI FELSŐ-KABÓTOK, SPORTÖLTÖNYÖK,

eredeti „Burberrys” kabátok kedvező árak mellett készülnek Megfelelő garancia mellett részletfizetésre is

Bel- és külföldi szövetek választékos raktára

Tellmann Béla

férfi divatüzletében
Brasov, Lóplac 8

Készít reverendát és Simándát. E célra eredeti szövetek állandó raktáron!!!

Állást keres

Nős fogtechnikus perfect operatív és technikai munkákban állást keres november 1-ére. Ajánlatokat fényképpel, igénymegjelöléssel Doamna Ing. Erdész, Calea Victoriei 168 8337

4 polgárit végzett, gépírásban gyakorlott leány állást keres Cím E 3250 sz. alatt a kiadóban.

Erőteljes fiatalasszony elmenne szőpátós dalkának nyolchetes csecsemőjével együtt, csekély fizetésért. Szíves megkeresést E 8259 sz. alatt a kiadóba küldje.

Józan életű komoly nős szőfő állást keres azonnalra is, nagy gyakorlattal és jó bizonyítványokkal. Cím E 3260 sz. alatt a kiadóban.

Három nyelvet bíró, intelligens lány üzleti teendőkben jártas, megfelelő állást keres. Cím 8335 sz. alatt a kiadóban.

Állást nyerhet

Tanítónőt vagy nevelőnőt keresek elemistához. Nyelvismeret előnyben. Grodiczky, Dobó Inferior, Treiscaune 8234

Ügyes gyakornok, lehetőleg a három nyelv ismeretével, nagy vállalatnál azonnali elhelyezést nyerhet. Cím 8261 sz. alatt a kiadóban.

Önálló cserépkályha szerelők Szepsiszentgyörgyi gyárba felvételnek. Ugyanott jelentkezni. 8289

Marosmenti üzem kéttagú közös konyhája keres szakácsnő-házvezetőnőt. Csak írásbeli ajánlatokat igénymegjelöléssel kérünk Zentaroskányi Toplița-románá címre. 8315

Ügyes női- és férfi fodrászsegédet keresek Szent Iános-utca 28. E 3245

Német kisasszonyt keresek 8 éves leánykámhoz délutánra Cím E3244 sz. alatt a kiadóban.

Kocsis kerestetik, havi 800 lei fizetés, egyéb illetmények. Nős előnyben részesül. Jelekezni Hergetznel Beldi szeszgyár Bodola E 3-85

Bukaresti első kézimunkaszalon keres azonnalra összeállításban, montérozásban önálló műhelyvezetőnőt. Ajánlatok fényképpel, igénymegjelöléssel Doamna Ing. Erdész, Calea Victoriei 168 8337

Egy jó házba való árva fiú süttőtanulónak felvételt. Hátulsó kőbánya 3. E 3219

Elsőrendű cukrászsegédet felveszek ki önállóan dolgozik minden posztón. Takács, Cluj Regele Ferdinand 35. 8343

Önálló nőiszabó és tanuló leányok felvételnek Marjolaine, Kolostor-utca 36 I. E 3-58

Keresek egy jó felső rész készítőnőt azonnali belépésre. Léb Mirtón, Mercurea Ciuc 8331

Teljes ellátásra 1-2 intelligens nőt, vagy tanuló nagyon jutányosan vállal tanítónő. Cím E3244 sz. alatt a kiadóban

Házasság

Magyar ajku, 24 éves, első csa-ádó szarmazó hajadon vagyok.

Házasságot

kötnek jó családból származó úriemberrel. Hozományom 800.000 - Lei készpénz, és 2.000.000 - ingatlan Teljes című leveleket „Keresztény” jellegre a kiadóba kérek. 8010 6

Lakás

Belvárosban 5 szoba konyhás lakás melletk-helyiséssel azonnal kiadó Petcu líkőrgyár 8228

1-2 szobás butorozott lakás a teli hónapokra kiadó. Cím 8349 szám alatt a kiadóban.

Elegánsan butorozott szoba kiadó telefonnal, esetleg penzióval Farkas, Kolostor-u. 34. E 8257

Belváros, vagy belváros közelében szoba honyha kerestetik azonnalra. Cím E 8255 szám alatt a kiadóhivatalban.

Lakás kiadó, Kováts kapható Szentpeteri ut Mircea Vodá. Kerekes Lajosnál. E 3249

A Brassói Lapokat naponta ezérezek olvasókkal

Kellemetlen hajszálak kiirtása

rancok, szeplők, pattanások, radikális arc-hámlasztás, massage, összes szépségápolási szakszerű kezelése. — Olcsó bérlet.

29 34

„Stella” kozmetikai intézet, Kapu-u. 44.

vizmentes ponyva

SPITZER IZRAEL-nél Oradea Kérjen árajánlatot. Alapított 1874

Tanár urak és iskola-intézményeink tanulóihoz

Ezúton hozzuk tudomásukra, hogy mindegyik tankönyvek, füzetek és egyéb iskolaszereket raktáron tartunk és erre vonatkozó megrendeléseket elveszünk

Kerschner Ed.

Vegyen próbaként

27 Leies

elfon-vásznat, amely célszerű, nem keményített, ellenálló és kiválóan mosható

Vászonneműek, selymek, harisnyák!

Külön oszlop

Angol szövetekben Francia szövetekben Divatszövetekben

hűtőgépek és urak részére

A legkedvezőbbben árusítja:

ORGHIDAN

(Alapított 1879)

București, Str. Pánzari 11

Vidékre postai utánvétellel szállítunk

289

ÖN NEM SZERETI GYERMEKÉT,

ha nem biztosítja jövőjét. Kössön GYERMEKBIZTOSÍTÁST!

Uj rendszerű, nincs aránylagos fizetés, nincs csoport!!!

DANUBIA

román általános biztosító részvénytársaság
TIMIȘOARA, I. BUL. FERDINAND NO. 5

Kérjen ingyen ismertetőt!

301

MISSIS MAUD

a gondolatolvasók királynője, a világ legjobb médiuma Hosszu-utca 52. szám alatt fogad egész nap. A kiváló jósnő mindent tud és megmond, már a belépésnél nevével szólítja Önt.

Nyomatott a Brassói Lapok nyomdavidálmátának körforgóságán. Brasov—Brasó.

Cenzurat: Prefectura Judetului Brasov.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj